

Täysistunto

Torstai 31.3.2016 klo 15.59—17.43

Täysistunto alkoi klo 15.59. Täysistunto päättyi klo 17.43.

Puhetta johti puhemies Maria Lohela (15.59—17.43).

1. Nimenhuuto

Nimenhuutoraportti Liite 1A

Toimitettiin nimenhuuto.

2. Suullinen kyselytunti

Puhemies Maria Lohela: Päiväjärjestyksen 2. asiana on suullinen kyselytunti.

Pyydän paikalla olevia ministereitä siirtymään ministeriaitioon. Pyydän niitä edustajia, jotka haluavat esittää kysymyksen paikalla olevalle ministerille, ilmoittautumaan painamalla P-painiketta ja nousemalla seisomaan.

2.1. Suullinen kysymys työllisyystilanteesta (Pia Viitanen sd)

Suullinen kysymys SKT 31/2016 vp

Suullinen kyselytunti

Puhemies Maria Lohela: Edustaja Viitanen.

Keskustelu

16.00 **Pia Viitanen sd:** Arvoisa rouva puhemies! Työllisyystilanne on kovin huolestuttava, ja esimerkiksi viime aikojen uutiset VR:n irtisanomisista ovat kovin surullisia ja jättävät kyllä kysymyksiä siitä, mikä on omistajaohjauksen tilanne tällä hetkellä.

Puhemies! Hallitus on luvannut 110 000 uutta työpaikkaa, mikä tarkoittaa lähes 30 000:ta uutta työpaikkaa per vuosi. Hallitus on sanonut, että tämä tavoite on kiveen hakattu. Kun ensi viikolla hallitus kokoontuu kehysriiheen arvioimaan tuloksia ja tekemään linjanvetoja, on varmasti hyvä katsoa, missä mennään nyt.

Puhemies! Uusia työpaikkoja ei ole enemmän kuin viime vuonna, uusia työpaikkoja ei ole saman verran kuin viime vuonna, vaan, arvoisa hallitus, ministeri Stubb, uusia työpaikkoja on vähemmän kuin viime vuonna. Eli hallitus on hyvin huolestuttavalla tavalla omista tavoitteistaan erkaantunut päinvastaiseen suuntaan. Arvoisa ministeri Stubb, miten tässä näin pääsi käymään?

Pöytäkirja PTK 30/2016 vp

Puhemies Maria Lohela: Tälläkin kyselytunnilla kysymysten ja vastausten enimmäispiuuus on 1 minuutti.

16.02 Valtiovarainministeri Alexander Stubb (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Hallituksella on kehysriihen matkalla oikeastaan kolme keskeistä tavoitetta, jotka kaikki kytkeytyvät meidän hallitusohjelmaamme. 1) Me pidämme kiinni 4 miljardin kokonaissopeutuksesta. 2) Me pyrimme siihen, että velkaantumisen taitetaan vuoteen 2019 mennessä. Ja totta kai sitten 3) on se, että me pidämme kiinni meidän vanhasta kunnon kehysäännöstämme, joka taisee lähteä liikkeelle Matti Vanhasen ykköshallituksen aikaan vuonna 2003. Jos me saamme aikaiseksi hyvän kehyspäätöksen, siihen yhdistettynä hyvän sote-ratkaisun ja siihen yhdistettynä yhteiskuntasopimuksen, joka viedään maaliin kunnianhimoisesti, niin me pidämme edelleen kiinni meidän hallitusohjelmamme tavoitteesta.

Puhemies Maria Lohela: Pyydän niitä edustajia, jotka haluavat esittää lisäkysymyksiä, ilmoittautumaan.

16.03 Pia Viitanen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tosiasia kuitenkin on, että hallitus ei ole tehnyt lainkaan työllisyystoimia viime vuonna, se ei ole tekemässä niitä tänä vuonna ja tavoitteista ollaan huolestuttavalla tavalla jäljessä. Teillä on ollut vähän kädet ristissä, ja tämä on juuri se asia, mistä varoitimme jo viime syksynä: mikäli työllisyystoimia ei tehdä, ajaututaan hurjaan leikkauskierteeseen, mikä on tuhoisaa.

Nyt olen, puhemies, hieman hämmentynyt kuitenkin seurannut, mitä hallitus aikoo tehdä kehysriihessään. Tuntuu nimittäin siltä, että hallitusta itseäänkin sisältä päin on alkanut vähän hirvittää tämä meno, ja ainakin keskusta ja perussuomalaiset ovat nyt pistämässä hieman jarrua näille lisäleikkauksille. Siispä katse kohdistuu teihin, ministeri Stubb. Aiotteko ja voisitteko perussuomalaisten ja keskustan tavoin pistää jarrua näille lisäleikkauksille vai aiotteko todellakin tuoda lisää leikkauksia jo tekemienne kansalaisten arkea haittaavien leikkausten lisäksi?

16.04 Valtiovarainministeri Alexander Stubb (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Siis lähtökohtahan meillä on tietenkin hallitusohjelma ja se, että hallitusohjelmasta pidetään kiinni. Silloin siinä on oikeastaan kaksi kokonaisuutta, joita me katsomme. Ensimmäinen on kehys vuoteen 2019 mennessä — pysytäänkö siinä, mikä on jakamaton varaus vuonna 2019. Toinen on 4 miljardia euroa ja ne sopeutukset. Sopeutukset liittyvät myös kestävyysvajeeseen, jota vuoteen 2021 mennessä pitää kuroa umpeen 6 miljardiin ja 2030 noin 10 miljardia. Kyse ei ole lisäsäästöistä tai lisäleikkauksista, vaan sellaisesta sopeutuksesta, joka tämän ensimmäisen hallitusvuoden aikana ei ole toteutunut joko laskentavirheiden takia tai toteutumatta jääneiden päätösten takia tai koska päätöksiä ei ole vielä toimeenpanttu. Uskon, että tämäkin kehyspäätös tulee olemaan hyvä, sellainen, joka on uskottava kaikkien suomalaisten näkökulmasta, joka on uskottava komission näkökulmasta ja joka on uskottava myös luottoluokittajan näkökulmasta.

16.05 Pääministeri Juha Sipilä (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tämä työpaikkojen kehitys on viimeisen neljän vuoden aikana ollut todella synkkä. Työttömien määrä lisääntyi viime kaudella sadallatuhannella, ja me aiomme tällä hallituskaudella teh-

Pöytäkirja PTK 30/2016 vp

dä tälle selkeän käänteen toiseen suuntaan. Hallituksen päätoimi työllisyyskehityksen kääntämiseksi on yhteiskuntasopimus, joka on erittäin hyvässä mallissa nyt. Se on työehtosopimusneuvotteluissa, ja sen toimen yhteenlaskettu tavoite on 35 000 uutta työpaikkaa. Työmarkkinajärjestöt ovat arvioineet sen vaikutukseksi jopa 45 000 uutta työpaikkaa. Uskon, että kun tämä viedään nyt määrätietoisesti toukokuun loppuun mennessä maaliin, niin tämä tulee kääntämään kehityksen aivan toiseen suuntaan ja se tulee täyttämään tästä 110 000 uuden työpaikan tavoitteesta kolmasosan. Teemme määrätietoisesti jatkotoimia (Puhemies koputtaa) sen eteen, että kokonaisuus tulee täyttymään.

16.06 Oikeus- ja työministeri Jari Lindström (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Jokainen tietysti tietää, että yleinen taloustilanne on se meidän iso ongelmamme. Niin kauan kuin se mataa, niin kauan ei tule tänne investointeja eikä tule niitä työpaikkoja. Mutta tänäänhän on Palkansaajien tutkimuslaitos jo uutisoinut, että on nousua näkyvissä, ja se on positiivista. Rakennusala erityisesti on tässä veturina, eli siellä on onneksi valoa. Itse jaksan uskoa siihen, että sitä kautta tämä lähtee menemään.

Totta kai nämä toimet, niin kuin pääministeri tuossa kertoi — yhteiskuntasopimus ja sen maaliin saaminen sillä tavalla, että se hyödyttää koko Suomea — ovat äärimmäisen tärkeitä. Samaan aikaan on tämä työttömyyden hoidon rakennemuutos, ja siihen ollaan tuomassa ihan lähipäivinä tämän passiiviturvan muuttamista aktiiviturvaksi, eli käytetään niin sanottua valtion rahoittamien työttömyysetuuksien käyttämistä liikkuvuusavustusten, starttirahan ja palkkatuen rahoittamiseen, ja tämä on tulossa, jotta me saamme tämän työkalun, mitä muun muassa SDP:kin on esittänyt.

16.07 Antti Lindtman sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Arvoisa pääministeri, aivan, te sanoitte, että nyt hallituksen tavoitteena on saada käänne aikaiseksi, ja olette sanonut, että 110 000 uutta työpaikkaa on se lupaus, jonka hallitus suomalaisille on antanut. Olette sanonut, että se on kiveen hakattu, on jopa käytetty termiä, että se on "tulos tai ulos".

Mutta nyt kun hallitus kokoontuu kehysriihen arvioimaan tätä ensimmäistä vuotta ja tekemään uusia linjauksia, niin katsotaan, missä tämä teidän tavoitteenne menee. 110 000 uutta työpaikkaa tarkoittaa lähes 30 000:ta työpaikkaa per vuosi. Nyt työpaikkoja tässä maassa itse asiassa ei ole enempää, ei saman verran, vaan vähemmän kuin silloin, kun teidän hallituksenne aloitti. Tämä teidän tavoitteenne karkaa. Ja miksi se karkaa? Se karkaa sen vuoksi, että te olette laiminlyöneet kasvun ja työllisyyden tukemisen ja keskittyneet leikkauksiin niin paljon, että jopa perussuomalaisten ryhmäpuheenjohtaja on sanonut, että nyt on leikkausten tie kuljettu loppuun. (Puhemies koputtaa) Arvoisa valtiovarainministeri, onko leikkausten tie kuljettu nyt loppuun?

16.08 Valtiovarainministeri Alexander Stubb (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Ensimmäiseksi muistutus, minkä takia me teemme näitä päätöksiä: Sen takia, että tällä hetkellä, viimeisten vuosien aikana, julkisella tasolla me olemme velkaantuneet noin 9 miljardia euroa vuodessa. Viimeisen kuuden vuoden aikana me olemme karkeasti tuplanneet velkaantumisemme. Tämä tarkoittaa käytännössä sitä, että me otamme velkaa, josta maksavat meidän lapsemme ja meidän lastenlapsemme. Tosiasia on se, että ilman, että työllisyystilanne paranee — ja siinä, edustaja Lindtman, olette täysin oikeassa — me emme saa tätä kääntymään. Eli sen takia on tärkeätä, että a) me pidämme kiinni kehyspä-

Pöytäkirja PTK 30/2016 vp

töksestä ja kehysriihestä ja b) me teemme sentyyppisiä työllisyystoimenpiteitä, joita löytyy esimerkiksi yhteiskuntasopimuksesta, joita löytyy paikallisesta sopimisesta, jotta me saamme tähän maahan enemmän työpaikkoja. Työ luo työtä. Sen takia me teemme päätöksiä.

16.09 Pääministeri Juha Sipilä (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tämä on hallituksen tärkeimpiä tavoitteita: 110 000 uutta työpaikkaa ja sitä kautta työllisyysasteen nostaminen 72 prosenttiin. Jos viime kaudella olisi vältetty tämä 100 000 uutta työtöntä, niin tässä tilanteessa emme todellakaan olisi. Silloin meillä työllisyysaste olisi 72 prosenttia eikä leikkauksiin myöskään tarvitsisi mennä. Mutta nyt olemme tässä ja nyt. Me joudumme tekemään yhtä aikaa leikkauksia, hakemaan työllisyyttä ja kasvua edistäviä toimia ja tekemään niitä pitkän ajan uudistuksia, ja nämä kaikki tämä hallitus tulee tämän vaalikauden aikana tekemään. Merkittävä osa päätöksistä on jo tehty ja lisää tehdään kehysriihessä ensi viikolla.

16.10 Antti Rinne sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Haluan todeta tietenkin sen, että tässä viimeisen vuosikymmenen aikana johtava puolue velkaantumisessa on koonnut: 99 miljardia euroa. (Ben Zyskowiczin välihuuto)

Haluaisin kuitenkin kysyä, onko hallitus tehnyt kokonaisarvioita näitten toimenpiteitten työllisyysvaikutuksista. Minä olen erilaisista lähteistä keskustellen ymmärtänyt, että nyt tällä hetkellä tiedossa virkamiehillä on noin 60 000 työpaikkaa, kaikki hallituksen toimenpiteet yhteenlaskettuna. Vastaako tämä teidän käsitystänne, pääministeri Sipilä, työpaikkojen kokonaismäärästä hallituksen kaikkien toimenpiteitten kokonaisuus rakentaen, vai onko teillä takataskussa vielä jotakin, jota me emme tiedä?

16.11 Pääministeri Juha Sipilä (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Näitten toimien kokonaisvaikutusta arvioidaan koko ajan. Sitä tehdään seuraavan kerran kehysriihessä, ja on selvää, että tarvitaan vielä lisää toimia siihen, että 110 000 uuden työpaikan tavoitteeseen päästään. Niitä toimia valmistellaan. Varmasti kehysriihen jälkeen kuulemme niistä ensimmäisiä. Meillä on merkittäviä toimia yrittäjyyden, työllistämiskynnyksen mataltamisen eteen. Muutaman viikon sisällä tulevat seuraavat esitykset myöskin tänne eduskuntaan, puhutaan työhönottokynnyksen pienentämiseen tähtäävistä toimista.

Näitä toimia on hallitusohjelmassa pitkä lista. Ne kaikki tehdään ja arvioidaan koko ajan, riittävätkö ne siihen 110 000 uuteen työpaikkaan vai ei, ja tehdään tarvittaessa lisää päätöksiä.

16.12 Paavo Arhinmäki vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Kaikki myöntävät, että leikkaukset heikentävät talouskasvua ja työllisyyttä. Se on selviö. Mutta meidän tehtävämme on myös velan kasvun taittaminen. Mikä on se keino siihen taittamiseen? Onko se massiiviset leikkaukset, vai onko se työllisyyspolitiikka? (Eero Heinäluoma: Hyvä kysymys!) Jälkimmäinen on vastaus. Nimittäin meidän työttömyyskustannukset ovat samaa luokkaa kuin se, minkä verran me otamme vuodessa velkaa. Jos me saamme työllisyyden kuntoon, myös Suomen talous tulee kuntoon, ja sen vuoksi hallituksen tehtävä on nyt panostaa työllisyyteen.

Kysymykseni onkin: oletteko te valmiita käynnistämään Suomen talouden moottorin kehysriihessä, tekemään mittavan investointipaketin muun muassa asuntoihin ja joukkoli-

Pöytäkirja PTK 30/2016 vp

kenteeseen ja toisaalta lisäämään työllisyysmäärärahoja, joita te olette olleet leikkaamassa, jotta ihmiset saavat työtä ja talous lähtee kasvuun?

16.13 Pääministeri Juha Sipilä (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edustaja Arhinmäki on oikeassa siinä, että näitten työttömyysmenojen suuruus on suurin piirtein sama kuin valtion budjetin alijäämä. Senpä takia yksi keskeisimmistä keinoistamme panna myöskin valtiontaloutta kuntoon on työllisyysasteen nostaminen sinne 72 prosenttiin. Jopa monista keinoistakin olen samaa mieltä edustaja Arhinmäen kanssa — en kaikista — ja me teemme myöskin arviota siitä, mitä julkisen sektorin investointeja me voimme pistää liikkeelle työllisyyskehityksen parantamiseksi. Sitä arviota tehdään. Mutta emme tee sitä vella.

16.14 Anders Adlercreutz r (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies, ärade talman! Jokainen syrjäytynyt nuori kokee henkilökohtaista kärsimystä, ja jokainen syrjäytynyt nuori myöskin maksaa huomattavan määrän valtiolle. Varjobudjetissamme ehdotimme, että pannotettaisiin etsivään nuorisotyöhön, kehitettäisiin nuorisotakuuta ja sen lisäksi luotaisiin nuorille, alle 30-vuotiaille, suunnattu minijob-malli. Tässä mallissa tietyn tuntimäärän alle mahtuva työskentelymuoto olisi vapautettu työnantajamaksusta. Se olisi pääsy sisään työelämään syrjäytymisuhassa olevalle nuorelle ja toki nuorille yleensäkin. Eli sekä yhteiskunta että nuoret voittaisivat. Kysynkin vastaavalta ministeriltä: eikö minitöiden tai niin sanottujen minijobien käyttöönottoa olisi harkittava työllisyyttä parantavana keinona?

16.15 Oikeus- ja työministeri Jari Lindström (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Tämä kysymys on hyvä. Kaikki vaihtoehdot, joita myös oppositiosta esitetään, otetaan vakavasti. Selvityshenkilö Maria Kaisa Aula, jonka tehtävä oli selvittää näitä työllistymisen esteitä, on jättänyt raporttinsa, ja siellä on lukuisia erilaisia toimenpiteitä. Tämänkin, minkä te esititte, olen kuullut ja olen täysin tietoinen tästä teidän esityksestänne. Jossakin vaiheessa tässä keväällä me teemme linjauksia, mitkä ovat sitten niitä kokeiluja, mitkä lähtevät menemään eteenpäin, ketkä ovat sitten niitä kokeilun kohteita, minkälaisia ryhmiä siihen valitaan. Minun oma mielipiteeni on se, että valitaan mahdollisimman monipuolisesti eri alueilta, mutta tämä päätös ja tämä linjaus ovat vielä tekemättä.

Mutta on otettava vakavasti tämä ehdotus ja kaikki ehdotukset, mitkä täältä ovat tulleet liittyen näiden työllistymisen esteiden poistamiseen.

16.16 Sampo Terho ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Työllisyys on hallitusohjelman tärkein asia, ja sen eteen on ponnisteltava niin lyhyellä kuin pitkällä aikavälillä ja erilaisin uudistuksin. On asioita, jotka olemme jo pystyneet tekemään, kuten normien purun suhteen kauppojen aukioloaikojen vapautuksen ja muita, pienempiä kysymyksiä. Tärkeintä on se, ettei turvauduta minkäänlaiseen tempputyöllistämiseen vaan luodaan markkinaehtoisia työpaikkoja, jotka vahvistavat julkistaloutta eivätkä heikennä sitä.

Tässä suhteessa Suomi on saavuttamassa yhteisapelillä historiallisen käänteen yhteiskuntasopimuksen myötä. Sen toteutuessa Suomi siirtyy vihdoinkin taloudessaan EU-aikaan, jossa todella suojataan ja turvataan meidän työpaikkoja avoimessa taloudessa. Tämä on se suuri panostus, jonka koko tämä yhteiskunta on tehnyt työllisyyden eteen, mutta se ei synny hetkessä eikä vaikuta hetkessä. Siksi kysyn nyt asianomaiselta ministeriltä: onko järkevää nyt tässä opposition tapaan ikään kuin tasaisen vauhdin taulukolla seurata tätä työllisyy-

Pöytäkirja PTK 30/2016 vp

syyttä, vai voidaanko olettaa, että nämä uudistukset tehoavat enemmän vaalikauden lopussa kuin alussa?

16.17 Oikeus- ja työministeri Jari Lindström (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Edustaja Terho on kyllä ihan asian ytimessä siinä mielessä, kun hän puhuu, että se päätavoite hallituksellakin, niin kuin varmaan meillä kaikilla, ovat ne pysyvät työpaikat. Se, mitä nyt sitten tapahtuu tässä niin sanotusti väliaikana, on juuri toisaalta sitä työttömyyden hoitamista, ja siihenkin on tämä rakennemuutos tähdätty, jotta saadaan ne rahat, mistä edustaja Arhinmäkikin sanoi, valtava rahamäärä, tehokkaampaan käyttöön. Se "vai-kuttavuus" on oikeastaan se sana, mitä tässä etsin: se, millä tavalla saadaan oikeasti niille ihmisille järkevää tekemistä mahdollisimman kustannustehokkaasti niin, että se ei ole passivoivaa vaan että se on aktivoivaa, ja sitä työtä tietenkin tehdään. Tämän kaiken päätavoite, tämän hallitusohjelman päätavoite ja ydin, on ilman muuta pysyvien työpaikkojen saaminen tähän maahan, eikä se tapahdu millään yhdellä tai kahdella toimenpiteellä vaan näitten kaikkien yhteisvaikutuksesta.

16.18 Tytti Tuppurainen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tässä salissa on aiemmin käytetty työllistämistoimista halventavaa nimitystä "tempputyöllistäminen" vain salin oikealta laidalta kokoomuksesta. Mutta oli kyllä pöyristyttävää kuulla, että myös perussuomalaiset nimittävät työllisyyspolitiikkaa tempputyöllistämiseksi. Tuhannet suomalaiset työttömät, tuhannet ja taas tuhannet perheet saavat hengähdystauon vaikeaan, ankaaraan tilanteeseen, kun he voivat hyötyä työllisyyspolitiikasta, mitä tässä yhteiskunnassa aiemmin on aktiivisesti harjoitettu. Silloin juuri, kun yksityinen kysyntä on heikkoa, on julkisen vallan vastuulla järjestää työtä ja ylläpitää työllisyystoimintaa, ylläpitää työllisyysmäärärahoja.

Arvoisa puhemies! Tiistaina on tälle maalle ratkaiseva kehysriihi. Tuolloin pitää löytyä ratkaisuja työllisyystilanteeseen. Valtiovarainministeri Stubb, aiotteko te huolehtia siitä, että suomalaiset työttömät saavat kehysriihestä jotain toivoa tulevaisuuteen? Aiotteko te huolehtia siitä, että työllisyysmäärärahat palautetaan sille tasolle, että voimme taas työllistää suomalaisia, kuten esimerkiksi viime vuonna?

16.19 Valtiovarainministeri Alexander Stubb (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Me totta kai katsomme kehystä ja kehysriihtä kokonaisuutena. Kun me kävimme ministeriöiden ja ministereiden kanssa kahdenvälisiä keskusteluja menolisäyksistä, niin niitä oli karkeasti noin 300—400 miljoonaa euroa. Sitten kun me katsomme sitä kokonaissopeutustarvetta, johonka pyrimme, jotta 4 miljardin säästötavoite pysyy, niin luvut ovat itse asiassa aika pitkälti vastakkaisia. Me haemme sellaisia päätöksiä totta kai, jotka pitävät meidät kiinni tavoitteessa ja jotka edesauttavat ja vievät myös työllisyyttä eteenpäin.

Haluan myös korostaa: Tässä on paljon puhuttu siitä, voimmeko panostaa johonkin velaksi. Vastaus on se, että emme voi. Syy on oikeastaan aika yksinkertainen. Jo tänä päivänä meidän velanhoitokustannukset ovat vuosittain noin 1,6 miljardia euroa. Verrataan tätä vaikkapa lapsilisiin, kokonaiskustannukset karkeasti 1,4 miljardia euroa. Mitä enemmän velkaa (Puhemies koputtaa) me otamme, sen vähemmän meidän talous on uskottava ja sen varmemmin luottoluokitus laskee (Puhemies: Aika täynnä!) ja velanhoitokustannukset nousevat.

Pöytäkirja PTK 30/2016 vp

16.20 **Pia Viitanen sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! On aivan selvää, että tähän tarvitaan nyt linjan muutos. (Eduskunnasta: Näin on!) Se on aivan selvää. Arvoisa ministeri Stubb, SDP:hän on esittänyt lukuisia konkreettisia vaihtoehtoja. Annan teille nyt kolme ihan ilmaista neuvoa. Hyvä, että Rinteen malli jo etenee. Ottakaa sen lisäksi käyttöön yrittäjälle tuki ensimmäisen työntekijän palkkaamiseen, investoikaa lasten homekoulujen korjaamiseen ja ottakaa käyttöön Emu-puskurit.

Arvoisa puhemies! Arvoisa ministeri Stubb, te olette kertonut, että teidän sydämenne sykkii Thatcherille. Mikäli hän ei nyt kokonaan ole vienyt vielä sydäntänne, niin heltyisikö se ottamaan huomioon nämä SDP:n hyvät tavoitteet? Ette kai voisi torjua niitä vain siksi, että ne tulevat SDP:ltä?

16.21 **Valtiovarainministeri Alexander Stubb** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Sydämeni sykkii ihan kaikille. (Sosialidemokraattien ryhmästä: SDP:lle?) — Myös SDP:lle. — Kaikki hyvät vaihtoehdot ja ehdotukset otetaan ilman muuta vastaan. Totta kai, kun me tarkastelemme kehystä — SDP puolueena hyvin tietää, tässäkin eduskunnassa istuu kolme entistä valtiovarainministeriä — katsomme sitä kokonaisuutta ja pyrimme löytämään sellaisia ratkaisuja, jotka Suomessa edistävät työllisyyttä ja kasvua, joka loppupelissä on se pohja, jolleka meidän koko hyvinvointiyhteiskuntamme ja hyvinvointivaltiomme on rakennettu. Kyllä meidän sydämemme sykkii Suomelle.

Kysymyksen käsittely päättyi.

2.2. Suullinen kysymys hallintarekisteristä (Touko Aalto vihr)

Suullinen kysymys SKT 32/2016 vp

Suullinen kyselytunti

Puhemies Maria Lohela: Seuraava kysymys, edustaja Aalto.

Keskustelu

16.22 **Touko Aalto vihr:** Arvoisa rouva puhemies! Valtiovarainministeri Alexander Stubb vannoi ja vakuutti noin neljä kuukautta sitten, että esitys hallintarekisteristä on haudattu ja kuopattu. Tahtoisin luottaa ministerin sanaan, joten kysyn: miksi hallituksen esitys sisältää kaikkien lupauten vastaisesti takaportin kautta suomalaisille yhtiöille mahdollisuuden hallintarekisteröintiin ulkomailla? Koko verovälttelyyn ja omistusten kätkemiseen liittyvä ongelma olisi estettävissä niin, että omistuksen julkisuuden vaatimus pätsisi suomalaisiin yhtiöihin sekä Suomessa että ulkomailla. Aikooko hallitus korjata esitystään tältä osin?

16.23 **Valtiovarainministeri Alexander Stubb** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Koska kokonaisuus on niin vaikea, niin käyn läpi vastaukseni osittain paperista.

Ensimmäinen huomio on se, että tämä lakiehdotus ei sisällä hallintarekisteröinnin laajentamista Suomessa. (Touko Aallon välihuuto) Tämä ei kuitenkaan vaikuta tietenkään ulkomaiden lainsäädäntöön. Jos suomalainen pörssi-yhtiö laskee osakkeita liikkeeseen toises-

Pöytäkirja PTK 30/2016 vp

sa EU-maassa, säilytykseen sovelletaan EU:n arvopaperikeskusasetusta ja kyseisen maan lainsäädäntöä. Hallintarekisteröinti on käytössä useimmissa EU-maissa, esimerkiksi Ruotsissa ja Saksassa, ja Suomi ei voi omalla lainsäädännöllään rajoittaa EU-asetusta tai muiden maiden lainsäädäntöä.

Puhemies Maria Lohela: Pyydän niitä edustajia, jotka haluavat esittää lisäkysymyksiä tästä aiheesta, ilmoittautumaan.

16.23 Touko Aalto vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Suomen viime vaalikaudella neuvotteleva poikkeus arvopaperiasetukseen on hyvä. Se on hyvä, koska se mahdollistaa Suomessa omistusten julkisuuteen perustuvan, Suomen oman järjestelmän. Suomen neuvotteleva poikkeus on voimassa niin kauan kuin nykyinen lainsäädäntö on voimassa. Onko hallituksen pyrkimyksenä romuttaa Suomen oma, hyvä järjestelmä tekeillä uutta lainsäädäntöä?

16.24 Valtiovarainministeri Alexander Stubb (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Ei ole. Me pidämme kiinni meidän omasta lainsäädännöstä ja panemme toimeen EU-asetuksen sellaisenaan.

16.24 Ville Niinistö vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! On tärkeä arvo koko yhteiskunnalle, että talouselämän päättäjien ja poliitikkojen omistukset ovat julkista tietoa. Silloin voidaan arvioida myös se, että vaikuttaakohan se heidän toimintaansa ja miten se vaikuttaa. Pörssiomistusten avoimuus on tärkeää myös muiden omistajien ja sijoittajien näkökulmasta. Se vähentää sijoittajan riskiä, kun omistukset ovat tiedossa. Se on ollut Suomessa tärkeä asia, jota laajasti yhteiskunnassa arvostetaan.

Tässä hallituksen esityksessä ei käytetä nyt hyväksi sitä mahdollisuutta, mitä Suomen itse arvopaperikeskusasetukseen neuvotteleva poikkeus mahdollistaisi, eli että vaikka ulkomailla mahdollistetaan se, että suomalaiset yhtiöt voivat ulkomailla laittaa liikkeelle näitä omistuspapereita, niin sielläkin voitaisiin edellyttää, että siellä käytetään menetelmiä, joissa on suoraan asiakasomistajuus, kuten myös Suomessa. Elikkä voitaisiin välttää tämä hallintarekisterien käyttö ulkomailla ja sen helpottaminen, jota te teette. Siis, arvoisa hallitus, miksi te helpotatte hallintarekisteröinnin käyttöä ulkomailla, kun Suomi on neuvotellut poikkeuksen, jolla se voitaisiin estää?

16.25 Valtiovarainministeri Alexander Stubb (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Toistan: Siis me olemme tilanteessa, jossa suomalaisen pörssiyhtiön oikeus valita ulkomaalainen arvopaperikeskus seuraa suoraan syksyllä 2014 voimaan astuneesta EU-asetuksesta. Pörssiyhtiö valitsee arvopaperikeskuksen, ja järjestelmään sovellettava laki tulee sen valinnan mukana. Meillä ei ole mahdollisuutta Suomen lailla rajoittaa EU-asetusta tai muiden EU-maiden kansallista lainsäädäntöä.

16.26 Ville Skinnari sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! On totta se, mitä Euroopan unionin asetuksissa sanotaan. Tästä huolimatta Suomen eduskunnalla on mahdollisuus päättää monista asioista. (Touko Aalto: Juuri näin!) Suomi ei voi säännellä muiden maiden lainsäädäntöä, mutta Suomi voi kuitenkin käytännössä edellyttää suomalaisilta yhtiöiltä ja suomalaisilta sijoittajilta suomalaisen sääntelyn noudattamista ulkomailla riippu-

Pöytäkirja PTK 30/2016 vp

matta siitä, missä sijoittaja toimii. Tämän estämiseksi hallituksen esityksessä ei tehdä mitään. Oletteko te, arvoisa ministeri, olleet valmistelussa tietoisia tästä asiasta?

16.27 Valtiovarainministeri Alexander Stubb (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Tuossa käsitellään varmaankin kahta asiaa. Yksi on suomalaisen yksityisen sijoittajan oikeus sijoittaa johonkin ulkomailla, ja toinen on suomalaisen pörssiyhtiön toiminta. Näissä molemmissa tapauksissa me sovellamme Suomen lainsäädäntöä ja sitä lainsäädäntöä, joka juontaa juurensa tästä yksittäisestä EU-asetuksesta. Jos valtiovarainvaliokunnalla tai talousvaliokunnalla on yksittäisiä esimerkkejä ja tapoja, joilla lainsäädännön puitteissa voisi toimia toisin, niin totta kai niitä tullaan asiantuntijakuulemisissa, ja muutoinkin, seuraamaan.

16.28 Kaj Turunen ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Tätä arvopaperikeskusasetusta, tätä hallituksen esitystä, on muokattu jo hyvin monta kertaa, ja tämä taitaa olla, olikohan, kolmas esitys. Kyllä tämä koko ajan niin sanotusti oikeaan suuntaan on mennyt. Muistaakseni piensijoittajat muun muassa ovat tyytyväisiä nyt jo tähän hallituksen esitykseen.

Kun täällä oppositio nyt kysyy, että muuttaako hallitus esitystään, niin kyllä minä nyt toivon, ettei enää muuttaisi vaan me voisimme aloittaa tämän eduskuntakäsittelyn nyt sitten ihan rauhassa talousvaliokunnassa. Mitä tulee näihin pelkoihin, mitä tässä nyt oppositio on esittänyt, niin kyllä tämä toimintamalli kuitenkin menee niin, että opposition edustajat pääsevät tätä asiaa käsittelemään valiokunnassa. Kun minä olen ymmärtänyt kuitenkin, että avoimuus on niin hallituksen kuin oppositionkin tahtotila, niin meillä on talousvaliokunnassa sitten mahdollisuus katsoa, että tämä avoimuus (Puhemies koputtaa) toteutuu mahdollisimman hyvällä tavalla.

Puhemies Maria Lohela: Tässä ei tainnut olla kyllä kysymystä.

Onko näin? (Naurua)

Puhemies Maria Lohela: Mutta edustaja Niinistöllä... — Ahaa, ministeri Stubb haluaa kommentoida.

16.29 Valtiovarainministeri Alexander Stubb (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Kyllä on näin. (Naurua)

16.29 Ville Niinistö vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edustaja Skinnari toi sen asian ytimen tässä esille, että meidän lainsäädännöllä on mahdollista edellyttää, että niin Suomessa kuin ulkomailla suomalaisen pörssiyhtiön liikkeelle laittamat paperit laitetaan liikkeelle suoraan asiakasomistusten kautta myös kansainvälisissä arvopaperikeskuksissa, ja tämä on tämän EU-asetuksen mukainen menettely. Tämä on menettely, mitä Suomessa käytetään. Silloin jos kilpailu on mahdollista, voidaan käyttää myös ulkomaisia toimijoita, mutta omistukset olisivat edelleen avoimia.

Nyt se suuri kysymys on se, että miksi hallitus ei ole tekemässä tässä samalla tällaista lakimuutosta, jossa varmistetaan, että samalla kun kilpailu lisääntyy ja ulkomaisia keskuksia voidaan käyttää, niin sielläkin suoraan suomalainen toimija voidaan tunnistaa niin, että

Pöytäkirja PTK 30/2016 vp

kuka on omistaja. Haluan korostaa, että se on tässä yhteiskunnassa tärkeä arvo, että omistukset ovat tiedossa. Se on sijoittajien etu, se on markkinoiden etu, se on läpinäkyvyyden etu myös suhteessa talouden ja politiikan eliittien omistuksiin.

16.30 Valtiovarainministeri Alexander Stubb (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Jos ymmärrän edustaja Niinistön ja edustaja Skinnarin kysymyksen oikein, niin kysehän on siitä, että me rajoittaisimme sijoittajan toimintaa. Vastaus tähän kysymykseen on, että sijoittajan velvollisuus käyttää suoraa tiliä ulkomailla ei perustuisi mihinkään EU-sääntöökseen. Kyse olisi puhtaasti kansallisesta lisäsääntelystä, joka kohdistuisi vain suomalaisten yhtiöiden osakkeisiin, (Välihuutoja) joten olisi mahdollista, että ehdotus ohjaisi sijoittajia sijoittamaan ulkomaisiin osakkeisiin tai muihin arvopapereihin. Se ei varmaankaan ole meidän tarkoituksemme, vaan me pyrimme pitämään pääoman suomalaisissa yrityksissä. Tällä voisi siis olla negatiivisia, pitkän aikavälin vaikutuksia suomalaisten yritysten pääoman saantiin, investointeihin ja sitä kautta työllistämiseen. Tästä kärsisivät etenkin pienet pörssiyhtiöt ja listausta suunnittelevat yhtiöt. Sen takia me emme ole tätä ehdotaneet.

Kysymyksen käsittely päättyi.

2.3. Suullinen kysymys vanhuspalveluista (Aino-Kaisa Pekonen vas)

Suullinen kysymys SKT 33/2016 vp

Suullinen kyselytunti

Puhemies Maria Lohela: Seuraava kysymys, edustaja Pekonen.

Keskustelu

16.31 Aino-Kaisa Pekonen vas: Arvoisa puhemies! Viime hallituskaudella saimme säädetyksi tärkeän vanhuspalvelulain, joka turvaa vanhuksiemme tarvitsemia palveluita. Nyt te, hyvä leikkaushallitus, olette jälleen kerran käymässä vanhusten kimppuun heikentämällä tätä lakia ja vähentämällä esimerkiksi hoitajia laitoksista.

Silloin kun itse työskentelin terveyskeskuksen vuodeosastolla lähihoitajana, meillä oli osastolla 32 potilasta. Aamuvuorossa oli viisi hoitajaa, illassa kolme ja yövuorossa kaksi. Mitoitus oli silloin jo niukka, erityisesti iltavuorossa, eikä siinä ehtinyt juuri mitään sen ihmeellisempiä hoitotoimenpiteitä tehdä, ainoastaan ne välttämättömät.

Kysynkin teiltä, ministeri, oletteko te sitä mieltä, että vanhuksistamme pidetään nyt liian hyvää huolta, vai löytyisikö säästökohteita jostain muualta kuin vanhusten laitoshoidosta.

16.32 Perhe- ja peruspalveluministeri Juha Rehula (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Vanhuspalvelulakia säädettäessä se suurin tai oikeastaan kaiken keskustelun vienyt asia oli hoitajamitoitus. Mistä se johtuu? Siitä, että sillä hoitajamitoituksella on toki merkitys hoidon ja hoivan tasoon ja laatuun. Mutta toisaalta löytyy yhtä perusteltuja vastauksia ja mielipiteitä siihen, että kategorinen yhden luvun ilmoittaminen niin lain tasolla kuin muutoinkin voi olla, päinvastoin, ei hoidon laatua parantava vaan sitä pienentävä tekijä.

Pöytäkirja PTK 30/2016 vp

Toisekseen — edustaja Pekonen kun kysyi, että olisiko muitakin vaihtoehtoja — tässä joudutaan sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalallakin hyvin tiheällä kammalla katsomaan, mistä voitaisiin löytää uusien toimintatapojen kautta keinoja, joilla vähemmät resurssit saadaan paremmin hyödynnettyä.

Puhemies Maria Lohela: Pyydän niitä edustajia, jotka haluavat esittää lisäkysymyksiä tästä aiheesta, ilmoittautumaan.

16.33 Aino-Kaisa Pekonen vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Teillä on nykyään hallituksessa tapana vastata kaikkiin kysymyksiin, että leikkauksista huolimatta juuri mikään ei muutu, ja näin tässä tulkitsin vähän tämän ministeri Rehulan vastauksenkin. Tälläkin leikkauksella kuitenkin tavoitellaan lopulta jopa 70 miljoonan euron säästöjä ja jostainhan nekin rahat on sitten otettava. Vanhusten kotihoito on jo tällä hetkellä surkeassa jamassa, eikä siihen ole luvassa lisärahoitusta. Nyt heikennetään laitoshoidtoa. Hoitajien vähentäminen johtaa tietysti myös irtisanomisiin ja jäljelle jäävien hoitajien työn kuormituksen lisääntymiseen eli lisää työttömiä, uupuneita työntekijöitä ja huonosti hoidettuja vanhuksia. Kysynkin teiltä, ministeri: Onko jatkossa tarkoitus, että vain rikkaat, hyvin toimeentulevat vanhukset saavat hyvää hoitoa? Miten on tarkoitus huolehtia työntekijöiden jaksamisesta ja irtisanotuista työntekijöistä?

16.34 Perhe- ja peruspalveluministeri Juha Rehula (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Musta ei muutu valkoiseksi puhumalla, ei myöskään värikkäällä retorikalla se arki, jossa ihminen elää (Paavo Arhinmäki: Kumpi on sitä arkea?) arjessaan oman toimintakykynsä mukaisissa olosuhteissa. Yksi iso asia on se, että me yritämme tehdä asioita eri tavalla kuin tähän asti on tehty. Jos raha ratkaisisi turvallisen kotona asumisen, tämä kysymyshän olisi tarpeeton, jonka te, edustaja Pekonen, teitte. Toisekseen meidän on pystyttävä löytämään toimintatapoja, jotka ovat eri tavalla hoidettuja kuin ne ovat tähän asti olleet. Yhtenä konkreettisena toimenpiteenä on se, että hallituksen valmistelussa on kotona tapahtuvan asumisen tukeen liittyviä toimenpiteitä. Kärkihanke, yksi 26:sta, joka hallituksella on, tähtää siihen, että olemassa olevat toimivat käytännöt, mitä kunnissa ja kaupungeissa on, saataisiin nykyistä paremmin (Puhemies koputtaa) hyödynnettyä koko maassa.

16.35 Outi Alanko-Kahiluoto vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Henkilökohtaisesti ihmettelen hyvin paljon hallituksen julmaa linjaa. Te tunnutte hakevan säästöjä aina niiltä, jotka ovat yhteiskunnassa kaikkein heikoimmassa asemassa. Tänään eduskunnassa järjestettiin seminaari, jossa oli aiheena se, että hallitus aikoo lakkauttaa oikeuden vammaispalveluihin niiltä vammaisilta, jotka ovat täyttäneet 75 vuotta, ja keskustelussa nousi hyvin esiin se kysymys, miten te takaatte yhdenvertaisuuden, oikeuden tarpeen mukaisesti palveluihin näille yhteiskunnan heikoimmille. Sosiaali- ja terveysministeriön virkamies toi esille, että valtiovarainministeriö on antanut kaikille hallintokunnille tai ministeriöille tehtäväksi esittää valtavia leikkauksia, tai jos ei niitä esityksiä tule, niin silloin VM lakkauttaa kaikki etuudet tai parannukset palveluihin, joita Suomessa on tehty viimeisen 15 vuoden aikana. Tiedättekö siellä hallituksessa, että tällainen linja tulee tarkoittamaan sitä, että Suomessa heikennetään ihmisoikeuksia, perusoikeuksia ja yhdenvertaisuutta, (Pu-

Pöytäkirja PTK 30/2016 vp

hemies koputtaa) muun muassa sitä, miten Suomi on... [Puhemies keskeytti puheenvuoron puheajan ylityttyä.]

16.37 Perhe- ja peruspalveluministeri Juha Rehula (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kysymys päättyi kansainvälisten sopimusten noudattamiseen. Me olemme sitoutuneet niihin kansainvälisiin sopimuksiin, joissa me olemme mukana — esimerkiksi Istanbulin sopimus koskien naisten kohtaaman väkivallan vähentymistä, samoin me olemme eduskunnassa ratifioineet tämän YK:n vammaissopimuksen. Sen ratifioimisen osana valiokunta mietinnössään viime vaalikaudella totesi, että meidän pitää tehdä tiettyjä lainsäädännöllisiä muutoksia esimerkiksi itsemääräämisoikeuslain osalta, jotka mahdollistavat sen, että tuo ratifioitu sopimus tulee täydellisesti tehtyä. Tässä työssä, jota esimerkiksi sosiaali- ja terveysministeriössä tehdään, hyvin laajalla kammalla käydään läpi niitä asioita esimerkiksi tilanteessa, jossa kuntien valtionosuuksia ei ole leikattu, mikä on mahdollistanut sen, että kuntapalvelut ovat voineet valtion osalta pysyä nykytasolla, jotta kunnat saisivat (Puhemies koputtaa) enemmän toimintavapautta kuin tänä päivänä on. Se on se tapa, jolla yritetään pysyä edes nykyisellä... [Puhemies keskeytti puheenvuoron puheajan ylityttyä.]

16.38 Sanna Lauslahti kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Aihe on erittäin tärkeä, ja siksi on syytä, että käymme näitä myöskin hyviä näkökulmia, joita hallitus on tehnyt. Meillä on lukuisa joukko kotona omaa omaistaan hoitavia vanhempia tai sitten omaa puolisoaan hoitavia. Hallitus on tehnyt hallitusohjelmaan kirjauksen omaishoidon ja perhehoidon kehittämiseksi. Lisäksi tähän on varattu hyvinkin runsaasti lisää rahaa. Kysynkin asianomaiselta ministeriltä, mitä toimia hallitus on tehnyt, joilla me pystymme parantamaan omaishoitajien asemaa ja myöskin varmistamaan sen, että ne lisämiljoonat kohdentuvat juuri siihen, mihin niiden kuuluukin.

16.39 Perhe- ja peruspalveluministeri Juha Rehula (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Eilen, 30. päivä maaliskuuta, tuli julkiseksi ja avoimeksi lausuntokierrokselle lähteneenä omaishoitajien vapaita ja perhehoitajien tilannetta nykyisestä selkeästi parantava lakiesitys. Se on lausuntokierroksella ja tulee vielä eduskuntaan ennen juhannusta, jotta se laki saadaan voimaan tämän vuoden heinäkuun alussa. Laissa ensinnäkin varmistetaan se, että jokainen omaishoitaja — huom. jokainen omaishoitaja riippumatta siitä, minkä ikäinen henkilö omaishoitajan asemassa on — saa vapaata. Toisekseen perhehoitajan palkkiota nostetaan, perhehoitajuudesta tehdään nykyistä houkuttelevampi muoto hoitaa ihmistä lähellä kotona ja kohdata se ihminen. Nämä ovat tyypistetysti, pelkistetysti ne selkeät muutokset nykytilanteeseen, joilla haetaan turvallista vanhuutta esimerkiksi.

16.40 Susanna Huovinen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Ikääntyminen on suomalaisen yhteiskunnan suuri saavutus. Se, että elämme yhä terveempinä ja yhä pidempään, on tärkeä asia, ja on hienoa, että viime kaudella saatiin aikaiseksi historiallinen vanhuspalvelulaki, jolla pystytään paitsi turvaamaan palveluita myöskin edesauttamaan ihmisten osallisuutta, sitä että he voivat olla mukana yhteiskunnassa siitä huolimatta, että ikää tulee lisää. Viime kaudella eduskunnan yksimielinen tahto, ministeri Rehula, teidän silloin johtamanne valiokunnan kanta, oli se, että mikäli vanhuspalvelulain seurannassa tuo hoitajamitoitus ei toteudu, niin lakia muutetaan velvoittavampaan suuntaan, ja edel-

Pöytäkirja PTK 30/2016 vp

täjänänne valmistelin tällaisen lain — se on siis valmiina siellä pöytälaatikossa odottamassa, mikäli hallitus sen haluaisi ottaa käyttöön.

Olen huolissani siitä, että te teette nyt norminpurun nimissä erittäin rajuja leikkauksia hyvin monien ihmisten asemaan. Mitä te vastaatte näille henkilöstön edustajille, (Puhemies koputtaa) ikäihmisten omaisille ja ikäihmisille tässä kysymyksessä?

16.41 Perhe- ja peruspalveluministeri Juha Rehula (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Nämä ehdotukset, joilla pyritään etsimään toisenlaisia toimintatapoja, ovat osa vanhuspalvelulakia toki. Niitten valmistelu tulee viemään aikaa. Lopputulos, esimerkiksi sen osalta, mitä vammaispalvelulain osalta tehdään, tulee viemään noin vuoden.

Mutta se, mihin ei olla puuttumassa ja mikä on vanhuspalvelulain ydintä, on se, että ikääntymistä tukevat palvelut pysyvät nykyisellä tasolla.

Toisekseen, edustaja Huovinen, otitte esille yhden osan vanhuspalvelulain ytimeä, osallisuus- ja vaikuttamismahdollisuudet. Se henkilön oman tahdon toteutuminen palvelutarvetta mietittäessä tulee säilymään.

Ja kolmanneksi palvelutarpeen arviointi ja palvelujen saanti määräajassa ovat jatkossakin niitä asioita, joihin me emme ole koskemassa.

Kysymyksen käsittely päättyi.

2.4. Suullinen kysymys perustulokokeilusta (Sari Essayah kd)

Suullinen kysymys SKT 34/2016 vp

Suullinen kyselytunti

Puhemies Maria Lohela: Seuraava kysymys, edustaja Essayah.

Keskustelu

16.42 Sari Essayah kd: Arvoisa rouva puhemies! Eilen julkistetussa esiselvityksessä perustulokokeilun toteuttamisvaihtoehtoista työryhmä päätyi esittämään sitä, että lähdettäisiin kokeilemaan osittaisen perustulon mallia. Myöskin kristillisdemokraattien vaihtoehto, kannustava perusturva, oli mukana tuossa esiselvityksessä, mutta koska meiltä puuttuu reaaliaikainen tulorekisteri, sitä ei kuitenkaan aiota lähteä kokeilemaan. Olisin halunnut tiedustella ministeriltä: kun tämä osittaisen perustulon malli on kuitenkin kannustinloukut edelleen säilyttävä — työryhmä totesi, että esimerkiksi yksinhuoltajan tilannetta tuo osittainen perustulo ei tule helpottamaan — ja tähän liitettävä verotusmalli saattaa myöskin johtaa erittäin korkeisiin tasaveroprosentteihin, onko hallitus kuitenkin etenemässä tällä osittaisen perustulokokeilun tiellä, kun jo nyt näyttää siltä, että useimmat ekonomistit ovat (Puhemies koputtaa) tyrmäämässä tuon mallin?

16.43 Sosiaali- ja terveysministeri Hanna Mäntylä (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Todella eilen Olli Kangas työryhmineen luovutti tämän esiselvitysraportin, joka on hyvin laaja, hyvin kattava. Siinä on tehty erittäin perusteellista työtä monesta eri näkökulmasta, ja he ovat nostaneet sieltä esiin näitä hyvinkin perusteltuja omia näkemyksiään siitä, mihin suuntaan olisi nyt ylipäättään mahdollista lähteä tämän perustulokokeilun osalta.

Pöytäkirja PTK 30/2016 vp

ta etenemään. Hallitus linjaa huhtikuun aikana nyt sitten niitä etenemistapoja, joiden katsonne olevan mahdollisia, ja teemme niitä jatkolinjauksia. Ja ilman muuta pidämme mielen avoimena, ja tavoitteet ovat hyvin kirkkaat siinä, millä siihen pyritään. On hyvä, että tätä julkista keskustelua nyt käydään aktiivisesti ja nostetaan esiin myöskin niitä kipukohtia ja huolenaiheita, joita selvityksessä nyt sitten myös on tullut esiin.

Puhemies Maria Lohela: Pyydän niitä edustajia, jotka haluavat esittää lisäkysymyksiä, ilmoittautumaan.

16.44 Sari Essayah kd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! On todella tärkeää, että näitä malleja vielä pohditaan tarkasti. Ja kun nyt tiedämme, että kuitenkin viime budjetissa varattiin rahoitusta siihen, että tällaista kansallista tulorekisteriä aiotaan lähteä myös tekemään, niin olisiko mahdollista, että odotettaisiin tätä hyvää mallia elikkä kristillisdemokraattien kehittämää kannustavaa perusturvaa ja otettaisiin se siinä vaiheessa kokeiluun, kun saamme tämän tulorekisterin käyttöön? Tuo esiselvitys tuo esille sen, että ainoastaan tämä KD:n malli ja sen lisäksi sitten negatiivinen tulovero olisivat sen tyyppisiä, joissa kannattaisi edetä. Nämä kaikki muut mallit ovat kuitenkin sellaisia, jotka lisäävät kannustinloukkuja ja saattavat johtaa myös erittäin korkeaan nettoveroasteeseen, joka varmasti hyydyttää tavallisen palkansaajan ostovoimaa.

16.45 Sosiaali- ja terveysministeri Hanna Mäntylä (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tässä perustulokokeilussa on ilman muuta tarkoitus myöskin siinä rinnalla viedä erityyppisiä selvityksiä eteenpäin. Perustulokokeilu yksistään ei riitä selkeyttämään meidän sosiaaliturvajärjestelmäämme, vaan se vaatii hyvin monentasoisia toimenpiteitä, joihin kuuluu myös yksi hallituksen kärkihankkeista eli tämä asumisperusteisen sosiaaliturvajärjestelmän kokonaisvaltainen selvitys. Eli on ihan päivänselvä asia, että pelkkä perustulo itsessään ei tule ratkaisemaan niitä ongelmia ja haasteita, jotka liittyvät kannustinloukkuihin tai työllistymisen mahdollisuuksiin, vaan se vaatii hyvin monenlaisia erityyppisiä lähestymistapoja. Jos olen oikein ymmärtänyt, tämä kristillisdemokraattien malli perustuu Britanniassa olevaan universal credit -malliin, joka on itsellenikin hyvin tuttu, olen ollut siitä hyvin kiinnostunut ja näen siinä erittäin paljon hyviä elementtejä. Ja missään tapauksessa en näe syytä, miksi meidän pitäisi sulkea jotain pois, vaan minusta pitää löytää (Puhemies koputtaa) ratkaisu, joka johtaa kokonaisvaltaiseen sosiaaliturvan hyvään muotoon.

16.46 Annika Saarikko kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! On erittäin hienoa, että tämä perustulokokeilu, joka Sipilän hallitusohjelmaan kirjattiin pitkäaikaisena tavoitteena, on nyt nytkähtänyt vauhtiin tuon esiselvityksen verran. Uskon, että tässä salissa vallitsee aikamoinen yksituumaisuus siitä, että sosiaaliturvamme on nykyisellään yksi suuri pykälän viidakko ja se ei kannusta tarpeeksi työntekoon. Siksi uskon, että kaikkien niidenkin, jotka suhtautuvat empivästi perustuloon, kannattaa tähän kokeiluun suhtautua avoimin mielin. Sittenpäähän tiedämme edes, mistä keskustelemme ja miten se voisi vaikuttaa. Kaikki toimet työllisyyden ja työnteon kannattavuuden lisäämiseksi ovat tarpeellisia ja myös ihmisarvoisen sosiaaliturvan vahvistamiseksi.

Arvoisa puhemies! Tiedustelin asiasta vastaavalta ministeriltä tuosta eilisestä selvityksestä. Siinä niin ikään Kelan johdolla tehdyssä selvityksessä arvioidaan nyt ehdotuksia sii-

Pöytäkirja PTK 30/2016 vp

hen, ketkä voisivat kuulua tämän kokeilun piiriin, ja tehdään esityksiä otannasta, joka olisi laajempi ja erilaisiin väestöryhmiin ja alueisiin kohdistuva. Mitä, ministeri, tuosta esityksestä ajattelette?

16.47 Sosiaali- ja terveysministeri Hanna Mäntylä (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Henkilökohtaisesti kannatan tätä ajatusta erittäin lämpimästi, koska tällä hetkellä meidän sosiaaliturvajärjestelmä on tunnetusti melkoinen tilkkutäkki ja siellä on erittäin hankalia tuloloukkuongelmia monilla eri väestöryhmillä. Itse näen, että jos halutaan saada jostain tutkimuksesta maksimaalinen tuloshyöty, niin silloin meillä pitää myös olla valmius siihen, että me tarkastelemme eri väestöryhmien tilannetta.

Tällä hetkellä meillä on lukuisia eri sosiaaliturvan muotoja, joita myönnetään, ja on ihan päivänselvä asia, että jos halutaan selkiyttää järjestelmää, niin on oltava myös valmius käydä niitä eri väestöryhmiä sieltä läpi ja löytää ne kipukohdat, missä sitten voidaan tehdä asioita toisin, nimenomaan niin, että yksilö itse pärjää paremmin siinä järjestelmässä, mutta myöskin niin, että hän pääsee tilanteeseen, jossa hänen ei tarvitse niiden tulonsiirtojen varassa loputtomasti, toivottavasti, (Puhemies koputtaa) elää.

16.48 Li Andersson vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Vasemmistoliitto kannattaa siirtymistä elämiseen riittävään perustuloon, ja pidämme myöskin hyvänä, että tätä nyt ollaan kokeilemassa.

Mutta kun kerran kokeilua tehdään, niin olisi myöskin hyvä, että sitä tehdään kunnolla. Pidämme valitettavana, että tätä kokeilua nyt ollaan toteuttamassa aika tiukoissa taloudellisissa reunaehdoissa. Olisin myös kysynyt ministeriltä: miksi ollaan päädytty tällaiseen hyvin rajattuun ja pieneen otantaan tässä kokeilussa? Haluaisin myöskin tietää, miksi nuoret aikuiset on suljettu nyt tämän perustulokokeilun ulkopuolelle. Nuoret aikuiset ovat pienituloisimpia väestöryhmiä maassa, ja nimenomaan nuorten pienituloisuus on myöskin ollut kasvussa. Eli jos halutaan tutkia tällaisia uusia käyttäytymismalleja, niin eivätkö nimenomaan nuoret olisi silloin oivallinen väestöryhmä siihen?

16.49 Sosiaali- ja terveysministeri Hanna Mäntylä (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Korostan sitä, että hallitus ei ole tehnyt vielä päätöksiä siitä, keitä väestöryhmiä tähän kokeilun piiriin tulee kuulumaan, eli olemme tässä varmasti hyvin avoimin mielin ja käymme siitä keskusteluja hallituksen sisällä. Ilman muuta täytyy myöskin pohtia sitä vaihtoehtoa, että kun menemme sinne sosiaaliturvan sisälle, onko mahdollista sen sosiaaliturvajärjestelmän sisältä myöskin hyödyntää sitä sosiaaliturvaa osana tätä kokeilua. Eli silloin se antaisi meille ihan erilaisen mahdollisuuden myöskin tämän kokeilun laajentamiseen.

Mutta kuten sanottu, näitä keskusteluja me tulemme käymään hallituksen sisällä, mutta ketään emme ole rajanneet tässä vaiheessa vielä pois.

Kysymyksen käsittely päättyi.

Pöytäkirja PTK 30/2016 vp

2.5. Suullinen kysymys viljelijöiden toimeentulosta (Carl Haglund r)

Suullinen kysymys SKT 35/2016 vp

Suullinen kyselytunti

Puhemies Maria Lohela: Seuraava kysymys, edustaja Haglund.

Keskustelu

16.50 **Carl Haglund r:** Fru talman, rouva puhemies! Pari viikkoa sitten traktorit vyöryivät Helsingin keskustaan ja saimme kaikki seurata tätä mielenkiintoista mielenilmausta. Maanviljelijät tulivat tänne Helsinkiin hyvästä syystä, koska heidän tilanteensa on hyvin hyvin vaikea. Tosiasia on, että Luonnonvarakeskuksen viimeisen selvityksen mukaan monen viljelijän kohdalla tulot ovat jopa puolittuneet viimeisen parin kolmen neljän vuoden aikana, ja tämä kehitys on hyvin hyvin huolestuttava. Olisin, herra pääministeri, kysynyt nyt teiltä, kun teillä kehysriihi tosiaan lähestyy ja olette itsekin blogissanne pitäneet tilanetta huolestuttavana:

Ni tog bland annat fasta på det faktum att finländarna gör stora upphandlingar i den offentliga sektorn, men i slutändan är det sällan de finländska bönderna som vinner, åtminstone inte tillräckligt ofta, och det leder bland annat till den här utvecklingen. Nu skulle det gälla för regeringen att göra någonting för att förbättra situationen.

Tosiaan tilanne on huolestuttava ja tarvitaan toimia. Tähän tilanteeseen on vaikuttanut moni tekijä, ja tiedämme myös, että hallitus ei yksin voi tätä tilannetta ratkaista. Mutta tiedustelin, mitä hallituksella on nyt mielessä, koska tämä on paha, paha ahdinko, herra pääministeri.

16.52 **Pääministeri Juha Sipilä** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Maa- ja metsätalousministeri varmaan vastaa tähän vielä tarkemmin. — Tämä on otettu esille tuolla EU:n pöydissä ensinnäkin. Eurooppa-neuvoston päätelmiin tuli nyt pitkästä aikaa myöskin kirjaus tästä huolesta, ja toivottavasti se johtaisi myöskin toimiin sieltä, että pystyisimme tätä kriisiä helpottamaan Euroopan kriisimekanismien kautta. Nythän on lupa kansallisiin toimiin tällä hetkellä, ja me katsomme, minkälaisiin kansallisiin toimiin meidän rahkeet tässä vaikeassa taloudellisessa tilanteessa riittävät. Toivottavasti myöskin maa- ja metsätalousministeri saa tilaisuuden vastata osaltaan tähän kysymykseen.

16.52 **Maatalous- ja ympäristöministeri Kimmo Tiilikainen** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! EU-päätökset todellakin antoivat meille vähän enemmän nyt liikumavaraa kansallisesti, ja sitä, minkälaisia mahdollisia rahallisia lisäpanostuksia on, täytyy nyt sitten kehysriihen ja lisätalousarvion valmistelun yhteydessä katsoa.

Mutta erittäin tärkeätä on se, että pystytään lisäämään suomalaisen ruuan kulutusta, ja olemme käynnistäneet maa- ja metsätalousministeriössä valmistelun siitä, että valtioneuvosto tekisi periaatepäätöksen, jotta valtionhallinnon ruokailupalveluissa siirryttäisiin käyttämään suomalaisten eläinten hyvinvointiin ja ympäristön huolehtimiseen liittyvien

Pöytäkirja PTK 30/2016 vp

standardien mukaista ravintoa. (Välihuutoja) Tämä on pantu valmisteluun, ja toivon, että valtioneuvosto pystyy siitä tekemään päätöksen kohtuullisen pian.

Puhemies Maria Lohela: Pyydän niitä edustajia, jotka haluavat esittää lisäkysymyksiä, ilmoittautumaan.

16.53 Carl Haglund r (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Tämä ministeri Tiilikaisen viesti on erittäin tervetullut, ja tämä on jo yksi hyvä toimenpide, jolla edesautettaisiin tilannetta. Olette myös hallitusohjelmassa luvannut erityyppisiä kevennyksiä hallintoon ja normien purkua, joka voisi osaltaan auttaa monen viljelijän ahdinkoa. Voisitteko, ministeri Tiilikainen, kertoa vähän, missä siinä mennään?

16.54 Maatalous- ja ympäristöministeri Kimmo Tiilikainen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! On helpointa aloittaa siitä, mitkä ovat omissa käsissä. Esimerkiksi tuo syksyinen nitraattiasetuksen muutos, joka poisti viljelijöiltä turhia investointitarpeita, helpottaa käytännön karjatilojen töiden järjestelyä, lannan levitystä ja niin edelleen, oli ensimmäinen toimi.

Sen lisäksi olemme komission suuntaan ajaneet asioita, jotka esimerkiksi kotieläinrekisterien täyttämistä ja siitä seuraavia velvoitteita keventäisivät. Ja edelleen myös tuo pitkäaikainen tavoite siitä, että peltojen pinta-alojen mahdolliset poikkeamat eivät niin herkästi johtaisi seuraamuksiin, on työn alla.

Meillä on todella pitkä lista asioita, jotka sitten edellyttävät myös tuolla EU-päässä laajempaa päätöstä — ne eivät ole pelkästään komission hyppysissä — mutta toivomme, että voimme vaikuttaa komission päätöksiin, ja niissä, mitkä ovat omissa käsissä, etenemme ripeästi.

16.55 Hanna Halmeenpää vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Niin, kyllähän tämä hengiltähalpuuttamisen kulttuuri maataloustuotannon osalta alkaa jo riittää. Maatalousväenkin tulot koostuvat pienistä puroista, ja siksi kysynkin, kun tietääkseni viime vuonna tiettyjä kansallisia tukirahoja jäi käyttämättä noin 2 miljoonaa euroa: aiotteko, ministeri Tiilikainen, huolehtia, että tämäkin summa suunnataan maatalouden ahdinkoon eikä se valu valtiovarainministeriössä johonkin aivan muuhun?

16.56 Maatalous- ja ympäristöministeri Kimmo Tiilikainen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! En usko, että on huolta siitä, että jättäisin käyttämättä yhdenkään euron, mikä viljelijöitten toimeentulon helpottamiseen on mahdollista tässä valtiontalouden tilanteessa käyttää. Ja itse asiassa tänä päivänä valtioneuvosto istunnossaan teki päätöksen, missä kansallisia tukia koskevia asetuksia tarkennettiin, jotta saadaan nuo eurot tarkasti ja kaikki käyttöön. Kuitenkaan tuilla yksistään ei maatalouden kannattavuutta paranneta, vaan tuo markkinoilta saatava hinta ja tuotteiden hyvä menekki ovat niitä avainkysymyksiä, ja sitä voimme julkisessa taloudessa edistää. Mutta teemme myös hartiavoimin töitä uusien vientimarkkinoitten avaamiseksi, koska eräs suuri syy maatalouden ahdinkoon on Venäjän markkinan hyytyminen, ja sille on löydettävä korvaavia kohteita, jotta maataloustuotanto voi Suomessa jatkua nykyisessä mitassaan.

Kysymyksen käsittely päättyi.

2.6. Suullinen kysymys haja-asutusalueelle rakentamisesta (Martti Mölsä ps)

Suullinen kysymys SKT 36/2016 vp

Suullinen kyselytunti

Puhemies Maria Lohela: Ehditään ottaa vielä yksi kysymys. Edustaja Mölsä.

Keskustelu

16.57 Martti Mölsä ps: Arvoisa rouva puhemies! Monesti kuntien ja kaupunkien haja-asutusalueille rakentaminen on tehokkaasti estetty niin sanotulla suunnittelutarpeen määrityksellä alueella, jonka kunta voi määrätä yleiskaavassa tai rakennusjärjestyksessä. Käytäntö on kirjava ja johtaa usein siihen, että saadusta rakennusluvasta valittaa ely-keskus, jolloin kuntalaisen rakennushanke torpataan tehokkaasti pitkäksi aikaa.

Kuten muistamme, hallitusohjelma asuntopolitiikan osalta lähtee pääpiirteissään siitä, että sitoudutaan selkeyttämään maankäyttö- ja rakennuslakia siten, että rakentamismahdollisuudet paranevat etenkin haja-asutusalueilla. Tämä on kehityssuunta, jota me perussuomalaisetkin kannatamme lämpimästi. Tämä tuo myös lisää toimeliaisuutta maakuntiin sekä maaseutumaisiin kyliin. Täten kysynkin asianosaiselta ministeriltä: onko teillä tietoa, missä vaiheessa tämä asia on käsittelyssä?

16.58 Maatalous- ja ympäristöministeri Kimmo Tiilikainen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! On tietoa. Kaavoitusvalta on kunnilla ja maakuntakaavoitusvalta maakunnilla, ja Sipilän hallitus on halunnut juuri tätä paikallista päätösvaltaa vielä vahvistaa. Poikkeamistoimivaltaa käsittelevä laki on itse asiassa jo hyväksytty, eli poikkeamistoimivalta on siirretty ely-keskuksilta kunnille. Tuo laki astuu voimaan huomenna, asetus parin viikon kuluttua.

Puolestaan tämä ely-keskusten valitusmahdollisuuksia rajaava lakiesitys on valmiste- lussa, ja sen tulen tuomaan eduskunnan käsittelyyn vielä tämän vuoden aikana. Laajem- minkin hallituksen tavoitteena on vapauttaa rakentamista siellä, missä on tilaa, eli maaseu- dulla ja haja-asutusalueilla, ja itse asiassa tuo saaristoasiain neuvottelukunnan parin viikon takainen selvitys osoittaa, että ihmiset yhä enemmän haluavat viettää aikaa vapaa-ajan- asunnoilla. Ne ovat entistä paremmin varusteltuja, ja kun laajakaistat pelaavat, myös etä- työmahdollisuudet paranevat. Haluamme myös tarjota halukkaille ihmisille mahdollisuu- den muuttaa vapaa-ajanasuntoja (Puhemies koputtaa) vakituiseen käyttöön ihmisten toi- veitten mukaisesti.

Kysymyksen käsittely päättyi.

Kyselytunti päättyi.

Pöytäkirja PTK 30/2016 vp

3. Jutta Urpilaisen vapautuspyyntö ulkoasiainvaliokunnan jäsenyydestä

Vapautuspyyntö VAP 11/2016 vp

Ainoa käsittely

Eduskunta hyväksyi vapautuspyynnön.

Täydennysvaali toimitetaan perjantaina 1.4.2016 kello 13 pidettävässä täysistunnossa. Ehdokaslistat on jätettävä keskuskansliaan viimeistään 1.4.2016 kello 10.

4. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi maakaaren muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 8/2016 vp

Valiokunnan mietintö LaVM 2/2016 vp

Ensimmäinen käsittely

Puhemies Maria Lohela: Ensimmäiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 4. asia. Käsittelyn pohjana on lakivaliokunnan mietintö LaVM 2/2016 vp. Nyt päätetään lakiehdotuksen sisällöstä.

Keskustelu

17.02 **Antero Laukkanen kd:** Arvoisa rouva puhemies! Tässä hallituksen esityksessä on kysymys merkittävästä muutoksesta, joka tulee edellyttämään toimenpiteitä niiltä panttikirjojen haltijoilta, joiden panttikirjat ovat vain paperisessa muodossa. Niiden voimassa olominen päättyy 2019. Tämä on myös yksi hyvä osoitus siitä hallitusohjelman kirjauksesta, kuinka digitalisaatiota tulee edistää.

Se, että vanhoja kirjallisia panttikirjoja ei enää vuodesta 2020 alkaen voi käyttää uuden panttioikeuden perustamiseen, merkitsee sitä, että uutta luottoa hakevan asiakkaan tulee hakea vanhojen kirjallisten panttikirjojen muuntamista sähköiseen muotoon tai hakea uuden kiinnityksen vahvistamista sähköisellä panttikirjalla. Kirjallisen panttikirjan sähköiseksi muuntamisesta aiheutuvat viranomaiskustannukset peritään esityksen mukaan valtion maksuperustelain mukaisesti hakijalta eli kirjallisen panttikirjan haltijalta.

Kirjallisen panttikirjan muuttamisesta sähköiseksi panttikirjaksi peritään nykyisin 17 euroa kiinnitystä kohden ja uuden kiinnityksen vahvistamisesta sähköisellä panttikirjalla 33 euroa. Tällaista asiakkaalle syntyvää kertaluonteista kustannusta voidaan pitää vähäisenä ja kohtuullisena, kun sitä verrataan luotonottajalle syntyviin muihin luottokustannuksiin. Lakivaliokunta pitikin tätä varsin tärkeänä kirjauksena, että tällainen kertaluonteinen kustannus ei tule asiakkaalle kohtuuttoman kalliiksi.

Esitys mahdollistaa luottolaitosten hallussa panttina jo olevien kirjallisten panttikirjojen massamuuntamisen sähköisiksi panttikirjoiksi. Kirjallisten panttikirjojen suuri määrä huomioon ottaen tästä voi aiheutua kertaluonteisia merkittäviä kustannuksia. Lakivaliokunnan saaman selvityksen mukaan nämä jäävät luottolaitosten vastuulle. Massamuuntamisen edistämiseksi onkin tärkeää, että tällainen muunto voidaan toteuttaa mahdollisimman kustannustehokkaasti.

Pöytäkirja PTK 30/2016 vp

Sähköisiin panttikirjoihin siirtymisestä on hyötyä niin kansalaisille ja yrityksille kuin luotonantajille ja kirjaamisviranomaisena toimivalle Maanmittauslaitokselle. Sähköisten panttikirjojen käyttö muun muassa helpottaa vakuuksien siirtoa ja hallintaa sekä alentaa vakuushallinnan kustannuksia. Myös paperisten panttikirjojen katoamiseen ja vahingoittumiseen liittyvät riskit poistuvat.

Ottaen huomioon, että jatkossa käytettävissä on vain sähköisiä panttikirjoja, lakivaliokunta painottaa järjestelmän tietoturvallisuuden ja luotettavuuden merkitystä. Valiokunta pitää tärkeänä, että kiinteistön omistajat voivat vuoden 2019 lopussa päättyvän siirtymäkauden jälkeen käyttää omaisuuttaan vakuutenaan tarvittaessa ripeästikin ja käsittelyajoina riippumatta.

Kaiken kaikkiaan tämä muutos on hyvin merkittävä ja joustava ja tärkeä. Sen takia valiokunnan oli hyvin helppo tähän hallituksen esitykseen löytää yksimielinen näkemys.

17.06 Jani Mäkelä ps: Arvoisa puhemies! On hienoa, että pikkuhiljaa saamme muutettua vanhoja lakeja vastaamaan nykyaikaa, ja tässä nimenomaisessa tapauksessa sähköistämme maakaarta siltä osin, että uusista kiinnityksistä annettaisiin vain sähköisiä panttikirjoja kesäkuun 2017 jälkeen. Tämä on hyvä asia.

Kuten valiokuntakin nosti esiin, sähköisten panttikirjojen edistäminen on hallituksen digitalisointitavoitteiden mukaista ja aikanaan tulevat hyödyt ovat ilmeiset, kun myös katoamiseen ja vahingoittumiseen liittyvät riskit poistuvat. Hyvänä pidän myös, että valiokunta kiinnitti huomiota siirtymävaiheen kysymyksiin sekä asiakirjahallinnan luotettavuuteen. Tämäkin laki olisi voitu säätää hyvin jo vuosia sitten, mutta Suomi ei valitettavasti enää ole ollut edelläkävijä digitalisaatioissa. Toivottavasti asia saadaan korjattua — parempi myöskin kuin ei silloinkaan. Hallitus on oikealla tiellä.

17.06 Johanna Ojala-Niemelä sd: Arvoisa rouva puhemies! Kuten tässä edustaja Mäkelä edellä totesi, myös minusta on nykyaikaa siirtyä näihin sähköisiin panttikirjoihin. Se on ollut 1.11.2013 lähtien kirjallisen panttikirjan kanssa vaihtoehtoinen menettely, ja nyt siten kymmenen vuoden kuluessa olisi lupeissa ja toiveissa, että 80 prosenttia näistä panttikirjoista olisi sähköisenä.

Kuitenkin huomioon nuo pankkien hallussa olevat panttikirjat ja toivon kyllä niihin liittyen, että pankit myös vastaavat näistä kuluista, kun näitä nyt käännetään sähköisiksi, eivätkä vyörytä näitä asiakkaiden maksettavaksi. Tämä oli ainakin meidän tahtomme tuolla valiokunnan käsittelyssä. Tietoturva, luonnollisesti keskustelu ja luotettavuus ovatkin avainasemassa näissä kysymyksissä, mutta luotan siihen, että nämä järjestelmät ovat meillä aukottomat.

17.07 Sari Essayah kd: Arvoisa rouva puhemies! Tämä on hallituksen esitys, jota voi todella lämpimästi kannattaa, ja niin kuin tuossa edustaja Laukkanen edellä totesi, valiokunta on tätä yksimielisesti viemässä eteenpäin, ja se on äärimmäisen tärkeää. Tämä on juuri sen tyyppistä digitalisaatiota, jossa näitä askelia oltaisiin tosin voitu ottaa jo paljon paljon aikaisemmin, mutta hyvä, että edes tässä vaiheessa. Täällä on tuotu näissä puheenvuoroissa esille nämä siirtymäajan kustannukset ja toisaalta sitten tietoturvakysymykset, joista on pidettävä tietenkin erittäin hyvää huolta silloin, kun ollaan siirtymässä sähköiseen järjestelmään.

Pöytäkirja PTK 30/2016 vp

Edustaja Ojala-Niemelälle voisin todeta, että kyllä varmasti siellä pankeissakin niitten paperistenkin panttikirjojen käsittelyllä on omat kustannuksensa. Joskus aikoinaan tilintarkastajana pienessä pankissa niitä panttikirjoja olen tarkastanut ja miettinyt sitä, että kyllä tämäkin systeemi pitäisi saada jollakin tavalla helpommaksi ja joustavammaksi. Että kyllä minä uskon, että pankeille tästä tulee ihan varmasti kustannussäästöjä, jolloinka tuntuisi aivan järjettömältä, että näitä kustannuksia lähdetäisiin vielä sitten vyöryttämään asiakkaille. Kyllä tämä kaiken kaikkiaan tätä koko järjestelmää tulisi jouhevoittamaan. Ennen kaikkea on juuri se, että sitten niitä panttikirjoja ei pystyttäisi hukkaamaan ja ne olisivat sitten yhdessä järjestelmässä ja myöskin asiakkaalla mahdollisimman nopeasti käytössä siinä vaiheessa, jos tarvetta sellaiseen on.

Erittäin hyvä, että tässä asiassa ollaan menossa eteenpäin.

17.09 Hannu Hoskonen kesk: Arvoisa rouva puhemies! Kannatan myöskin lämpimästi tätä hallituksen esitystä, joka todellakin vie tämän panttikirjasysteemin nykyaikaan. Tämä kuitenkin on selkeä edistysaskel sillä hallituksen valitsemalla tiellä, että digitalisaatiota edistetään kaikin käytettävissä olevin keinoin.

Tähän asiaan liittyy kuitenkin sellainen tosiasia, joka kannattaa eduskunnan huomioida kaikkia päätöksiä tehtäessä, nimittäin koko maan alueellahan meillä ei ole käytössä vielä nopeita laajakaistaverkkoja. Elikkä tämän suhteen, kun digitalisaatio etenee, eduskunnan on kyllä pidettävä huoli siitä, että nopeat laajakaistayhteydet aidosti rakennetaan tähän maahan kaikkialle. Ruotsi on tässä asiassa paljon pidemmällä kuin me olemme. Viro menee omia teitään, ja me olemme jääneet Virosta jo jälkeen tässäkin asiassa.

Toivoisin, arvoisa rouva puhemies, että tähän asiaan maan hallitus ja eduskunta suhtautuvat suurella vakavuudella. Kun digitalisaatio taas kerran ottaa yhden askeleen tämän hallituksen esityksen myötä eteenpäin, niin otetaan yhtä vakavasti se, että kaikkiin Suomen kuntiin rakennetaan ne runkoverkot kuntoon yhteiskunnan varoilla ja yhteiskunnan tuella. Muutenhan tämä digitalisaatio johtaa maan eriarvoistumiseen yhä rankemmin ja ihmiset kärsivät siitä. Tämä ei suinkaan liene digitalisaation tarkoitus, vaan pitää laittaa systeemit kuntoon ja sen jälkeen voimme hyötyä siitä pitkälle tulevaisuuteen. Tämä on kaikista paras tulevaisuuteen investointi, kun laitamme nämä laajakaistat kuntoon.

17.10 Antero Laukkanen kd: Arvoisa rouva puhemies! Aivan kuten tuossa edellä todettiin, tämä on hyvin merkittävää, että koko maa on kattavasti ja yhdenvertaisesti digitaalinen. Aika paljon näitä panttikirjoja edelleen pidetään siellä kotona piirongin laatikossa ja jopa patjan alla. On paljon tällaista ikääntynyttä väestöä, jolle se on ainoa turvallinen paikka näille. Jos heillä ei sitten ole edes näitä digitaalisia palveluja saatavilla, niin tämä muuttuminen tulee todella hankalaksi heille.

Toinen asia — valiokunta ei sitä halunnut kirjata mutta keskusteli siitä — oli tämä tiedottaminen: tämän kolmen vuoden jälkeen sitten nämä panttikirjat vanhentuvat eivätkä ole enää käytettävissä, ja se tulee olemaan monelle yllätys sitten, kun menee niiden panttikirjojen kanssa pankkiin, että ne eivät olekaan enää voimassa, eli tämä tiedottaminen pitää hoitaa hyvin.

Yleiskeskustelu päättyi.

Pöytäkirja PTK 30/2016 vp

Eduskunta hyväksyi hallituksen esitykseen HE 8/2016 vp sisältyvän lakiehdotuksen sisällön mietinnön mukaisena. Lakiehdotuksen ensimmäinen käsittely päättyi.

5. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi eräitä tuoteryhmiä koskevista ilmoitetuista laitoksista

Hallituksen esitys HE 21/2016 vp
Valiokunnan mietintö TaVM 3/2016 vp

Ensimmäinen käsittely

Puhemies Maria Lohela: Ensimmäiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 5. asia. Käsittelyn pohjana on talousvaliokunnan mietintö TaVM 3/2016 vp. Nyt päätetään lakiehdotuksen sisällöstä.

Keskustelu

17.12 **Kaj Turunen ps** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tässä hallituksen esityksessä ehdotetaan säädettäväksi laki koskien eräiden tuoteryhmien, kuten sähkölaitteiden ja sähkölaitteistojen, räjähdysvaarallisissa tiloissa käytettäväksi tarkoitettujen laitteiden, vaakojen, mittauslaitteiden, siviilikäyttöön tarkoitettujen räjähteiden, hissien, hissien turvakomponenttien, pyroteknisten tuotteiden, yksinkertaisten painesäiliöiden ja painelaitteiden, erillisiä menettelysäännöksiä arviointilaitoksen hyväksymisestä ja nimeämisestä ilmoitetuksi laitokseksi sekä niiden ilmoittamisesta Euroopan komissiolle ja muille jäsenmaille. Vastaavista menettelysäännöistä on tähän mennessä säädetty kunkin tuoteryhmän sektorikohtaisessa lainsäädännössä.

Talousvaliokunta puoltaa lakiehdotuksen hyväksymistä eräin teknisluontoisin muutoksin. Talousvaliokunta toteaa, että tämän lainsäädäntöhankkeen yhteydessä on tehty hallinnonalojen rajat ylittävää normiston ajanmukaistamistyötä, jossa on kattavasti arvioitu tuotesääntelyn uudistamistarpeita. Talousvaliokunta pitää hyvänä, että alan sääntely on tällä tavoin tullut kokonaisvaltaisen arvioinnin kohteeksi. Valiokunta myös yhtyy asiantuntijakuulemisessa esitettyyn arvioon, jonka mukaan ehdotettu horisontaalisen ja sektorikohtaisen sääntelyn systematiikka selkeyttää ja yhdenmukaistaa tätä normistoa. Ehdotuksella ei ole myöskään merkittävää vaikutusta arviointilaitosten varsinaiseen toimintaan.

Talousvaliokunta toteaa lausunnossaan, että uusien tuotedirektiivien soveltaminen alkaa 20. päivä huhtikuuta tänä vuonna. Samasta ajankohdasta lukien poistuvat tällä hetkellä voimassa olevat ilmoitettujen laitosten toiminnan valtuuksien luovat rekisterimerkinnot. Mikäli käsiteltävänä olevaa lakiehdotusta ei saada voimaan ennen tätä kyseistä päivämäärää, 20.4.2016, muodostuu tilanne, jossa ilmoitettujen laitosten valtuudet lakkaavat. Tästä aiheutuu epäjatkuvuuskohta näiden laitosten toimintaan, mutta samalla valiokunta huomauttaa, että tällä hetkellä markkinoilla olevat hyväksytyt tuotteet saavat pitää pääsääntöisesti statuksensa hyväksymispäätöksensä voimassaolon ajan direktiivien muuttumisesta huolimatta.

Talousvaliokunta kuitenkin toteaa vielä, että poikkeuksen muodostaa uusien hissien ja eräiden mittauslaitteistojen käyttöönotto. Näiden tuoteryhmien osalta jokainen käyttöön otettava, markkinoille saatettava uusi laite katsotaan uudeksi tyyppihyväksyntää edellyttäväksi tuotteeksi, silloinkin kun kysymyksessä on jo markkinoilla oleva tuote tai malli.

Pöytäkirja PTK 30/2016 vp

Lainsäädäntöteknisen viivästyksen aiheuttama epäjatkuvuus näiden tuoteryhmien osalta voi johtaa enimmillään muutaman viikon katkokseen käyttöönotossa.

Käsillä olevan hallituksen esityksen mukaisessa lakiehdotuksessa on viitattu säännöksiin, joiden valmistelu on vielä kesken. Ilmoitettuja laitoksia koskevan lakiehdotuksen eduskuntakäsittelyä ei voida viedä nykymuodossaan päätökseen ennen kuin kaikki viittausten kohteena olevat säännökset ovat eduskunnan käsiteltävänä. Tämän johdosta ilmoitettuja laitoksia koskevan lain voimaantulo ja siitä riippuva ministeriön ilmoitus Euroopan komission ylläpitämään Nando-rekisteriin olisivat sidoksissa koko lainsäädäntöpaketin eduskuntakäsittelyn aikatauluun. Tämän takia talousvaliokunta on päättänyt ehdottaa lakiehdotuksen eräiden säädösviittausten muuttamista tavalla, joka mahdollistaisi lakiehdotuksen eduskuntakäsittelyn loppuun saattamisen ja siten lain voimaantulon riippumatta muista tuotedirektiivin täytäntöönpanoon liittyvien säädösten eduskuntakäsittelyistä.

Talousvaliokunta esittää lakiehdotuksen 1 §:ää muutettavaksi siten, että lainkohdasta poistetaan viittaukset hissiturvallisuuslakiin, räjähdysvaarallisissa tiloissa käytettäväksi tarkoitettujen laitteiden ja suojausjärjestelmien vaatimustenmukaisuudesta annettuun lakiin sekä räjähteiden vaatimustenmukaisuudesta annettuun lakiin. Lisäksi esitetään lisättäväksi viittaus voimassa olevaan vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta annettuun lakiin — jäljempänä kemikaaliturvallisuuslaki. Talousvaliokunta toteaa, että ehdotetun lain säännökset ilmoitetuista laitoksista tulevat sovellettaviksi erityislakina painelaitelain ja sähköturvallisuuslain ja kemikaaliturvallisuuslain säännösten sijasta vaatimustenmukaisuuden arviointilaitosten niihin hakemuksiin, joista päätökset tehdään lain voimaantulon jälkeen. Täten painelaitelain, sähköturvallisuuslain ja kemikaaliturvallisuuslain päällekkäisten säännösten kumoamatta jättäminen tässä yhteydessä ei muodostu ongelmaksi.

Talousvaliokunta esittää myös, että ehdotettua 2 §:ää esitetään muutettavaksi siten, että viittaus vielä tällä hetkellä valmistelussa olevaan eräiden tuotteiden markkinavalvonnasta annettuun lakiin poistetaan.

Talousvaliokunta esittää vielä, että ehdotettua 5 §:ää esitetään muutettavaksi siten, että viittaukset hissiturvallisuuslakiin, räjähdysvaarallisissa tiloissa käytettäväksi tarkoitettujen laitteiden ja suojausjärjestelmien vaatimustenmukaisuudesta annettuun lakiin sekä räjähteiden vaatimustenmukaisuudesta annettuun lakiin poistetaan.

Talousvaliokunta esittää yksimielisesti, että eduskunta hyväksyy muutettuna hallituksen esityksen, hallituksen esityksen 21.

17.18 Ville Skinnari sd: Arvoisa puhemies! Kuten talousvaliokunnan puheenjohtaja, edustaja Turunen totesi, talousvaliokunta oli asiassa täysin yksimielinen ja aidosti huolissaan siitä, mitä tämä poikkeus pääsäännöstä — siinä mielessä, että uusien hissien ja näiden mittauslaitteiden käyttöönottokatkos olisi noin kaksi viikkoa — käytännössä voisi tarkoittaa. Tältä osin kysymys on siis sinänsä isosta asiasta, koska se vaikuttaa ei pelkästään tavallisten ihmisten elämään vaan sitä kautta myös siihen liiketoimintaan ja yritystoimintaan, josta tässä on kysymys. Näiltä osin talousvaliokunta totesi yksimielisesti, ja myös SDP oppositiosta lämpimästi kannattaa sitä, että tämä asia saadaan kuntoon.

17.19 Sari Essayah kd: Arvoisa rouva puhemies! Tässä oli hienoa nähdä, millä tavalla talousvaliokunta käytti sitä eduskunnalle kuuluvaa lainsäädäntövaltaa ja harkintavaltaa ja ymmärsi, että mikäli näitä teknisluontoisia esteitä ja tätä lakikytösten välistä purkamista

Pöytäkirja PTK 30/2016 vp

ei tehdä, niin tästä oikeasti voi aiheutua sekä kuluttajille että ennen kaikkea näille yrityksille, jotka hakevat hyväksyntää näille uusille laitteille, taloudellisia menetyksiä. Ja tietenkin on tärkeää, että nämä uudet laitteet ovat juuri oikealla tavalla hyväksytyjä. Siinä mielessä täytyy kiittää talousvaliokunnan puheenjohtajaa ja koko valiokuntaa, kollegoita siellä, että nimenomaan haluttiin nyt menetellä tällä tavalla ja katkaista tämä kytkös näitten lakien välillä, jotta saadaan tämä ripeästi eteenpäin.

Ja täytyy toivoa, että koko eduskunta nyt sitten tämän puolesta ymmärtää äänestää. Tässä ei varmasti ole nyt mitään sellaista hallitus—oppositio-asetelmaa, vaan kaikki olemme nyt tässä samassa veneessä ja haluamme tätä asiaa olla jouduttamassa.

Tässä oli upeaa, että valiokunta nimenomaan tässä tilanteessa nyt sitten teki tätä omaa lainsäädäntötyötä näiltä osin.

17.20 Kaj Turunen ps: Arvoisa puhemies! Nyt näin kansankielellä sanottuna me tulimme semmoiseen tilanteeseen, että me emme olisi voineet ottaa hissejä käyttöön, mikäli me olisimme jääneet odottamaan tämän useamman lain lakipaketin koko käsittelyä. Ja tämän takia, että tämmöistä käyttöönottokatkosta ei syntyisi tai sitä syntyisi mahdollisimman vähän, poistettiin tästä laista nyt kaikki nämä viittaukset näihin muihin lakeihin, ja ne palautetaan sitten sen jälkeen, kun tämä koko lakipaketti on käsitelty.

Tämä nyt joka tapauksessa näyttää siltä, että noin parin viikon käyttöönottokatkos tästä voi tulla uusille hisseille, mutta minä en pidä sitä kovin merkityksellisenä kansalaisten kannalta, koska näitä hissien tarkistamisia voidaan kuitenkin tehdä myös tämän kahden viikon aikana. Ja sen jälkeen, kun katkos päättyy, että voidaan tänne Nando-rekisteriin rekisteröidä takaisin nämä kyseiset tarkistusfirmat, nämä tarkistukset on jo sitten tehty, eli se on sitten tämmöinen nopea toimenpide. Mutta käytännössä se voi tarkoittaa esimerkiksi uuden kerrostalon rakentamisessa sitä, että sitä hissiä ei voida valmistumisen jälkeen ottaa käyttöön ennen kuin tämä rekisteröinti on. Mutta tosiaankin tämä katkos on enimmillään muutaman viikon.

Yleiskeskustelu päättyi.

Eduskunta hyväksyi hallituksen esitykseen HE 21/2016 vp sisältyvän lakiehdotuksen sisälön mietinnön mukaisena. Lakiehdotuksen ensimmäinen käsittely päättyi.

6. Lakialoite laiksi ajoneuvoverolain 10 §:n muuttamisesta

Lakialoite LA 10/2016 vp Sari Essayah kd ym.

Lähetekeskustelu

Puhemies Maria Lohela: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 6. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään valtiovainvaliokuntaan.

Tässä yhteydessä voi keskustella myös päiväjärjestyksen asiasta 7.

Keskustelu

17.22 Sari Essayah kd (esittelypuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Kiitos siitä, että todellakin nämä molemmat kohdat voidaan tässä yhteydessä käsitellä, koska kyse on ihan

Pöytäkirja PTK 30/2016 vp

samasta asiasta, ja siinä mielessä, kun tässä joudutaan tekemään vain lakiteknisistä syistä muutos kahteen pykälään, tämä tällä tavoin sujuu kaikkein jouhevimmin.

Ajoneuvoverolaissahan, joka muutettiin 2015, vero määräytyy hiilidioksidipäästöjen määrän ja toisaalta ajoneuvon painon mukaan. Maakaasua ja kotimaista liikennebiokaasua käyttövoimana käyttäviä ajoneuvoja verotetaan ihan samalla tavalla kuin jos ne käyttäisivät sataprosenttisesti fossiilista maakaasua. Kuitenkin hyvin monet kaasuautoilla ajavat käyttävät käyttövoimana lähes yksinomaan kotimaista liikennebiokaasua. Ja kun on tutkittu tätä maakaasun ja liikennebiokaasun osuutta kaasuautojen käyttövoimana, niin ne ovat olleet vuonna 2014 suurin piirtein 50 ja 50 prosenttia.

On tosiaan hyvin monia syitä, minkä tähden meidän kannattaa ehdottomasti suosia käyttövoimana liikennebiokaasua. Se on ensinnäkin ympäristöystävällistä: ympäristöystävällisyydessä se kilpailee, kun katsotaan koko elinkaaren hiilidioksidipäästöt, jopa tuulivoimasahtoköllä ladattujen sähköautojen kanssa. Ja vielä jos asiaa katsotaan tarkemmin, niin biokaasu tietyillä tavoilla tuotettuna on jopa sähköä huomattavasti ilmastoystävällisempää käyttövoimana. VTT on tätä asiaa tutkinut, ja sen tutkimuksen mukaan "taloudellisten vaikutusten perusteella investoiminen kotimaiseen drop-in-polttoaineiden ja biokaasun tuotantoon olisi koko kansantalouden kannalta kustannustehokkain tapa vähentää liikenteen päästöjä". Tätä biokaasuahan monilla maataloilla tuotetaan, mutta tällä hetkellä sitten siellä puolella on taas tiettyjä esteitä, minkä tähden sitä ei voida niin hyvin käyttää ja minkä tähden investointeihin ei saada samoja tukia kuin esimerkiksi vaikkapa sitten maatalouden muiden rakennusten tekemiseen, ja siinä mielessä olen jättänyt myös toimenpideoitteita, jotka koskevat sitten nimenomaan tätä maataloudessa tulevaa biokaasua ja sen käyttämistä.

Mutta takaisin vielä tähän ajoneuvoverolain käsittelyyn: tässä biokaasun tuotannossa yhdistyy energian tuotanto, ympäristöystävällinen jätehuolto ja ravinteitten kierrätys. Tämä on sitä kiertotaloutta varmasti parhaimmillaan, ja se on kotimaista, parantaa huoltovarmuutta ja kauppatasetta ja tuo työllisyyttä maaseudulle.

Täällä äskenkin, kun oltiin kyselytunnilla, nostettiin esille tuo maatalouden ahdinko, ja tuntuu, että mikä tahansa pienikin asia — vaikka se tulisi sitten täältä energiapuolelta — joka voisi auttaa maatalouden tilannetta, olisi varmasti enemmän kuin tervetullut.

Biokaasun tuotannon lisäämiseen on suuret mahdollisuudet. Gasum on arvioinut potentiaaliksi 15 terawattituntia, mikä on noin kolmannes Suomen maakaasun käytöstä.

Sarjavalmisteisten kaasuautojen saatavuus on parantunut hyvin merkittävästi. Suomessa kaasuautojen määrä on kuitenkin jäänyt alhaiseksi. Meillä on noin alle 2 000 autoa, kun Ruotsissa on jo noin 50 000 kaasuautoa. Osaltaan kyse on siitä, että liikennebiokaasun tuotantoa ja tankkauspaikkoja ei ole vielä syntynyt Suomessa riittävän kattavasti, ja liikennebiokaasun tuotannon lisäämistä Suomessa hidastaa muiden tekijöitten ohella juuri tämä, että ajoneuvoverossa hiilidioksidipäästöjen osalta biokaasun elinkaaripäästöjen alhaisuutta ei oteta huomioon, toisin kuin sähköautojen kohdalla. Nämä molemmat lakialoitteet tähtäävät siihen, että juuri tältä osin tätä ajoneuvoverolakia muutettaisiin, eliikkä kun sähköautoilla veron osuus on verotaulukon yksi pienimmistä veron osuuksista, niin liikennebiokaasun osuus kaasuautojen käyttövoimana on Suomessa noin 50 prosenttia, ja jotta me pääsisimme tässä asiassa eteenpäin, niin biokaasun ympäristöystävällisyys voitaisiin paremmin huomioida sen suhteessa sähköön, ja se tulee ottaa myöskin huomioon sitten tässä autoverolaissa siten, että verotaulukossa kaasuautojen verot kasvavat alimman sovellettavan veron määrästä, vain 50 prosenttia siitä kasvun määrästä, joka kohdistuu muihin kuin dieselöljyä käyttövoimana käyttäviin ajoneuvoihin. Tällä tavalla selitettynä tämä kuulos-

Pöytäkirja PTK 30/2016 vp

taa vähän monimutkaiselta, mutta kaavasta, joka on siinä lakialoitteessa mukana, sen pysyy helpommin hahmottamaan.

Mutta joka tapauksessa ihan tällaisella pienellä verotaulukon muutoksella me voisimme antaa juuri sopivan insentiivin siihen, että biokaasun osuus kasvaisi liikennepolttoaineena, ja sitä kautta voisimme todella olla tekemässä ympäristöystävällisiä tekoja, voisimme olla maaseutua ja myöskin työllisyyttä siellä tukemassa, ja toivonkin, että tämä lakialoite otettaisiin huomioon. Ymmärrän, että ajanpuutteen takia en itse voinut lähteä tähän keräilemään sataa nimeä enkä muuta vastaavaa, mutta toivon, että kun ajoneuvoverolakiin varmasti tälläkin vaalikaudella todennäköisesti tullaan palaamaan, siinä yhteydessä olisi mahdollisuus harkita tämäntyyppisiä esityksiä. Ja toimenpidealoitetta toivon myöskin huomioitavan asiallisella tavalla sitten ko. valiokunnassa.

17.28 Antero Laukkanen kd: Arvoisa rouva puhemies! Suomi haluaa olla biotalouden edelläkävijä ja ilmastomuutoksen torjunnan kärkimaa. Kuitenkaan jostain kumman syystä tämä ei näy meidän veroratkaisuissamme vaan pidämme erittäin korkeaa veroastetta näille energiatehokkaille autoille emmekä seuraa sitä kehitystä, joka tällä hetkellä muualla Euroopassa on.

Tämän päivän Kauppalehti uutisoi näin: Kaksi Euroopan maata aikoo kieltää uusien bensa- ja dieselautojen myynnin kokonaan. Norja ja Hollanti ovat tosissaan siirtymässä täysin puhtaaseen liikenteeseen parin vuosikymmenen aikana. Molemmissa maissa suunnitelmat uusien perinteisten diesel- ja bensiiniautojen täydellisestä myyntikiellosta etenevät.

Tämä on tulevaisuus, ja sen tähden lämpimästi kannatan sitä, että nämä molemmat lakiesitykset saavat arvoisensa vastaanoton, kun niitä valiokunnassa käsitellään.

17.29 Timo Heinonen kok: Arvoisa rouva puhemies! Kristillisdemokraattien tekemä lakialoite on hyvä ja kannatettava.

Meillä Suomessa ajetaan itse asiassa Euroopan vanhimmilla autoilla lähes Euroopan huonoimmilla teillä. Sen takia on tärkeää tehdä määrätietoisia toimenpiteitä myös autokannan uudistamiseksi. Myös tämäntyyppiset lakiesitykset, joissa kannustettaisiin uusiutuviin polttoaineisiin, uusisivat meidän autokantaamme.

Suomen autojen keski-ikä on itse asiassa viime vuosina edelleen vain vanhentunut. Meillä autojen keski-ikä on reilut 11 vuotta. Tällä kaudella toivoisin, että liikenneministeri Berner ottaisi vielä yhden sellaisen aktiivisen otteen autoverouudistuksen ja polttoaineverouudistuksen kokonaisuuden läpikäymiseksi niin, että voisimme edistää biopolttoaineiden käyttöä ja myös saisimme autokantaamme uudistettua.

Meillä pitäisi Suomessa olla käytössä niin sanottu nollavisio, että kenenkään ei tarvitsisi kuolla tulevaisuudessa enää liikenteessä. Sen takia olen itse vähän hämmästyneenä seurailut varsinkin sosialidemokraattien kannanottoja autoveron kevennykseen ja arvostelua sitä kohtaan. Ei heitä täällä salissa tälläkään hetkellä tosin näy, kun kertoo, että esimerkiksi ajonvakautusjärjestelmä vähentää suistumisonnettomuuksien uhrien määrää jopa 50 prosentilla. Sitten meillä tällä hetkellä autoissa on jalankulkijoiden turvatyynyjä vain muutamassa tuhannessa autossa.

Vaikka nyt alkuvuonna veronkevennyksen myötä meidän myynti on vilkastunut ja helmikuussa uusia henkilöautoja rekisteröitiin lähes 21 prosenttia enemmän kuin edellisvuonna, siitä huolimatta tämän vuoden ennuste, 110 000 uutta henkilöautoa rekisteriin, ei vie

Pöytäkirja PTK 30/2016 vp

läkään uudista meidän autokantaamme. Tavoitteen pitäisi olla noin 150 000 uutta autoa vuodessa, että autokanta lähtisi uusiutumaan. Se ei ole keneltäkään pois, että autokanta uusiutuu. Itse asiassa silloin myös ne vanhemmat autot tulevat turvallisemmiksi, ja näin kaikki hyötyisivät tästä.

Siinä mielessä annan vahvan tukeni tälle edustaja Essayahin ja kristillisdemokraattien tekemälle lakialoitteelle, että me lähdemme myös polttoainepuolelta uudistusta eteenpäin viemään.

17.32 Markku Pakkanen kesk: Arvoisa rouva puhemies! Itse myös kannatan lämpimästi tätä kristillisdemokraattien tekemää aloitetta ajoneuvoveron korjaukseksi ja liittyen nyt näihin kaasuautoihin erityisesti. Toivoisin samalla, että kuulemisen yhteydessä myös käytyä läpi kaikki muut vaihtoehtoiset polttoainemahdollisuudet vetyautoista sähköautoihin, että näistä asioista avoimesti keskusteltaisiin ja tuotaisiin niitä sitten esille, että saataisiin tämä paljon puhuttu autokannan uusiutuminen liikkeelle.

Lakialoitteessa on hyvin tuotu esille niitä ongelmakohtia, joista yksi on tämä tankkauspisteiden vähäisyys. Meillä kotikaupungissani Kouvolassa on mahdollisuus kyllä tankata, ja tiedän, että täällä Helsingissäkin pystyy. Kaasuautoilla ainakin meidän seudullamme pystyy jo kovinkin vaivattomasti asioimaan, mutta noin valtakunnan tasollahan tämä on vielä ongelma, ja siihen toivottavasti Gasum ja alan yritykset satsaavat.

Tässä edustaja Laukkanen otti mielenkiintoisen näkemyksen muista maista, että tämä bensiini- ja dieselautojen täydellinen myyntikielto muutaman vuosikymmenen aikana on tulevaisuutta. Se on varmaan totta. Itse kuitenkin autoilijana ja museoautoharrastajana toivon, että bensiiniautojakin tulevaisuudessa myydään ihan noin historiallisessa mielessä, mutta toki näin ympäristönäkökulman kannalta pitää näitä uusiutuvia polttoaineita tukea, ja siksi tämä lakialoite on erittäin kannatettava.

17.34 Antero Laukkanen kd: Arvoisa rouva puhemies! Tämä Norjan malli on hyvin mielenkiintoinen, koska he lähestyvät tätä hyvin pitkäjänteisesti. Heidän mallinsa on sellainen, että he teettävät kansallisen liikenneohjelman, jonka pohjalta sitten tätä muutosta tehdään. Koko ohjelman ydin ja tavoite on varsin kunnianhimoinen. Se on nollapäästöinen liikenne. Tätä voi kutsua jo visioksi. Aikataulu on 2018—2029, eli hyvin pitkistä jänteistä puhutaan. Toivoisin, että meilläkin liikennepoliittisesti — juuri niin kuin täällä edustaja Heinonen toi esille — olisi pitkäjänteisyyttä, nähtäisiin mihin tuloksiin voidaan päästä, kun tavoite asetetaan vaikka monen hallituskauden yli. Ja vielä: tosiaan heillä yksi tavoitteeseen pääsemisen askel on se, että he nostavat autojen verotusta. Se on mielenkiintoista.

17.35 Timo Heinonen kok: Arvoisa rouva puhemies! Se on totta, että tankkausasemaverkon pitää olla mahdollisimman kattava, mutta jollain tavalla tuntuu, että meillä Suomessa tässä takkuillaan. Meillä on paljon navettoja, joiden yhteyteen pystyisi tekemään tämän-tyyppisiä asemia ja itse asiassa tuomaan elinvoimaisuutta maaseudulle. Mutta kun on seurannut nyt jo vuosikaudet hevosenlannan polton sallimista energiakäyttöön, niin sekin on tässä maassa niin vaikeaa. Lähes kaikissa muissa EU-maissa se palaa, ja olen ymmärtänyt, että nyt virkamiehet Suomessakin alkavat jo myöntää, että kyllä hevosenlanta täälläkin voisi palaa, kun virkamies vain päätöksen siitä tekisi. Nyt kannustankin kyllä ministeri Tiilikaista tässä asiassa määrätietoisesti etenemään.

Pöytäkirja PTK 30/2016 vp

Tankkausasemaverkko, niin kuin tässä keskustelussa on tullut esille, on oleellisen tärkeä, että me saamme uusia autoja, uusia polttoaineita käyttöön, ja sitten se, millä tavalla me suhtaudumme auton omistamiseen ja ostamiseen. Sen takia autoverosta luopuminen olisi erittäin perusteltua, ja siihen on olemassa malli, jolla itse asiassa tämä sama verokertymä saadaan aikaiseksi. Täällä edustaja Laukkanen toi esille sen, että autoista ei tulisi päästöjä lainkaan, mutta ei varmasti kukaan mene lupaamaan, että siinä tapauksessa ja siinä tilanteessa liikenteeltä ei kerättäisi veroja lainkaan. Kyllä ne tavalla tai toisella sieltä valitettavasti kerätään. Silloin omasta mielestäni mallilla esimerkiksi siihen suuntaan, että luopuisimme ajoneuvoverosta eli uuden auton ostamisessa olevasta verosta ja korottaisimme hie-man ajoneuvoveron perusosaa, pystyisimme kattamaan tuon menetyksen. Tämä malli itse asiassa olisi vakaa myös tulojen näkökulmasta, eli se ei riippuisi autokaupasta ja kannustaisi ostamaan uusia autoja, niitä, jotka käyttävät muun muassa biokaasua.

17.37 Sari Essayah kd: Arvoisa rouva puhemies! Edustaja Heinonen nosti hyvin esille tämän, miksi maaseudulla näitä tankkauspisteitä ei ole enemmän. Viittasinkin jo omassa esittelypuheenvuorossani, että syy on se, että näihin investointeihin, biokaasulaitosten rakentamiseen, ei ole saatu tukea sellaisissa tilanteissa, jos sitä biokaasua on haluttu nimenomaan myydä ulkopuolelle eikä pelkästään käyttää siellä omalla tilalla. Se tuntuu aika erikoiselta, jos vertaa siihen, että saammehan me maatalouden muihinkin investointeihin tukea eikä oleteta, että kaikki maito, vilja ja liha, mikä siellä tuotetaan, käytetään siellä samalla maatilalla, vaan totta kai ne on tarkoitettu myyntiin. Jos mietitään, että tämmöisessä tilanteessa, hyvänen aika, biokaasua syntyy yli sen oman tarpeen, niin miksi sitä ei voisi myydä liikennebiokaasuksi tai esimerkiksi vaikkapa lähialueen omakotitalokiinteistöjä tai vastaavia sillä voitaisi lämmittää? Tämä on yksi sellainen kummallisuus näissä investointitukisäännöksissä.

Toinen, minkä edustaja Heinonen myös nosti esille, on tämä hygienisointivaatimus, eli myöskin biokaasun kohdalla tämän mädätteen, jota siinä prosessissa syntyy, uudelleenkäyttämistä on tehty lähestulkoon mahdotonta. Tällä hetkellä maaseudulla sitä kärrätään jätevedenpuhdistamoille, vaikka jos sitä hygienisointivaatimusta hivenen järkeistettäisiin, niin olisi mahdollisuutta palauttaa uudestaan ravinnekiertoon. Ajatellaan, että samanaikaisesti ulkomaisia lannoitteita ostetaan, kun meillä olisi olemassa ne ravinteet siinä mädätteessä, jos se vain saataisiin sillä tavoin käsiteltyä ja sitä hygienisointivaatimusta osattaisiin oikealla tavalla soveltaa.

Tässä on tällaisia, voisi sanoa, hyvinkin maalaisjärkeisiä ja tässä tapauksessa ihan kirjaimellisesti maalaisjärkeisiä asioita, joita voitaisiin lähteä edistämään ja sitä kautta parantamaan maatilojen kannattavuutta ja ylipäättänsä myöskin niitä elinkeinoja, mitä maaseudulla harjoitetaan.

17.39 Sami Savio ps: Arvoisa puhemies! Ilmoitan myös itse kannattavani tätä edustaja Essayah'n ja muiden tekemää lakialoitetta, jossa nostetaan esille useita tärkeitä näkökulmia ja nimenomaan kannustavasta näkökulmasta verotuksen keinoin — ei niin kuin meillä Suomessa monesti on tapana, että me lainsäädännöllisesti rajoitamme jotain, vaan tässä meillä on todella tällainen kannustava näkökulma. Tällä tuettaisiin nyt tämän lakiesityksen toteutuessa uusiutuvan kotimaisen energian tuotantoa ja käyttöä hallitusohjelman mukaisesti. Samalla mahdollistettaisiin suomalaisen autokannan uusiutuminen. Sen ikä on tosiaan erittäin korkea eurooppalaisittain, kuten edustaja Heinonen äsken totesi.

Pöytäkirja PTK 30/2016 vp

Tässä on myös ympäristönäkökulmasta tarkasteltuna erittäin kannatettava lakialoite, ja sen toteutuessa saataisiin kaasuautojen määrää nostettua huomattavasti lähemmäksi esimerkiksi naapurimaamme Ruotsin tasoa.

Pidänkin tätä kannustenäkökulmaa huomattavasti parempana vaihtoehtona kuin mainittua, muutamassa maassa harkinnassa olevaa suoranaista bensiiniajoneuvojen kieltämistä.

17.40 Sari Essayah kd: Arvoisa rouva puhemies! Pyysin vielä puheenvuoroa, koska tuossa edustaja Savio niin hyvin otti esille tämän sanan "kannustava". Elikkä kristillisdemokraatit ovat lähteneet siitä, että me tässä omassa vaihtoehtoisessa oppositiopolitiikassamme nimenomaan pyrimme tuomaan niitä kannustavia vaihtoehtoja hallitukselle.

Tässä kävimme kyselytunnilla keskustelua siitä, voitaisiinko meidän tätä kannustavan perusturvan mallia lähteä kenties viemään eteenpäin. Nyt meillä on tällaisia kannustavia veroratkaisuja tässä pöydällä, ja ensi viikolla aiomme kannustavaa opintotukimallia olla esittelemässä. Todellakin kuulimme ministeri Tiilikaiselta, kun hän kertoi, että nyt ollaan sitten vihdoinkin toteuttamassa Ruotsin mallin mukaisesti se, että hankinnoissa tullaan edellyttämään suomalaisen eläinsuojelulainsäädännön noudattamista, kun tehdään julkisia hankintoja. Tämä on asia, jonka itse viime kesänä jo esitin, kun bongasin sen uutisen Ruotsista ja kysyin, miksei Suomessakin tätä asiaa voitaisi viedä eteenpäin. Jätin siitä silloin kysymystä ministerille.

Siinä mielessä todellakin voi sanoa, että KD on nyt antanut täällä hyvin tämmöisiä kannustavia insentiivejä hallituksen suuntaan, ja hyvin mielellään näemme, jos niitä lähdetään viemään eteenpäin ja toteutetaan, ja toivotaan, että myös tässä tapauksessa nämä autoverolain muutokset olisivat sen tyyppisiä, että niitä oltaisiin sitten ihan oikeasti viemässä eteenpäin. Tällä tavalla voitaisiin todella auttaa niitä hallitusohjelman kirjauksia, jotka tähtäävät nimenomaan siihen, että Suomessa energiaomavaraisuus paranisi ja meillä olisi ympäristöystävällisempää politiikkaa.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin valtiovarainvaliokuntaan.

7. Lakialoite laiksi autoverolain 6 §:n muuttamisesta

Lakialoite LA 11/2016 vp Sari Essayah kd ym.

Lähetekeskustelu

Asia lähetettiin valtiovarainvaliokuntaan.

Pöytäkirja PTK 30/2016 vp

8. Valtiontalouden tarkastusviraston kertomus eduskunnalle vaalirahoituksen valvonnasta vuoden 2015 eduskuntavaaleissa

Valtiontalouden tarkastusviraston kertomus eduskunnalle puoluerahoituksen valvonnasta 2015

Kertomus K 19/2015 vp

Kertomus K 1/2016 vp

Valiokunnan mietintö TrVM 1/2016 vp

Mietinnön pöydällepano

Mietintö pantiin pöydälle 1.4.2016 pidettävään täysistuntoon.

9. Hallituksen esitys eduskunnalle hissiturvallisuuslaiksi

Hallituksen esitys HE 23/2016 vp

Valiokunnan mietintö TaVM 4/2016 vp

Mietinnön pöydällepano

Mietintö pantiin pöydälle 1.4.2016 pidettävään täysistuntoon.

10. Seuraava täysistunto

Eduskunnan seuraava täysistunto on perjantaina 1.4.2016 klo 13.00. Täysistunto lopetettiin klo 17.43.

Pöytäkirjan vakuudeksi:

Timo Tuovinen